

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2022-2023

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Veronika Delkova

**Faktory ovlivňující motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu v Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
Klokánek Štěrboholy**

Praha 2023

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jindřich Kolek, Ph.D., MBA

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2022-2023

BACHELOR THESIS

Veronika Delkova

**Factors affecting the motivation of caring people, called
„caring aunts“ to work performance in the facility for
children requiring immediate help Klokánek Štěrboholy**

Prague 2023

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Ing. Jindřich Kolek, Ph.D.,

MBA

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 6.3.2023

Veronika Delkova

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu bakalářské práce Ing. Jindřichu Kolkovi, Ph.D., MBA za odborné vedení, vstřícný postoj a cenné rady. Dále také za čas a ochotu, kterou mi během psaní bakalářské práce věnoval. Zároveň bych chtěla také poděkovat ředitelce zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc Klokánek Štěrboholy Mgr. Petře Vídenské za umožnění napsání práce v tomto zařízení a samotným respondentkám, které mi věnovaly svůj drahocenný čas a poskytly rozhovory důležité pro výzkumnou část bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce s názvem „Faktory ovlivňující motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu v Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc Klokánek Štěrboholy“ je rozdělena do dvou hlavních částí – části teoretické, která sestává ze tří kapitol a části praktické, kterou tvoří kapitoly čtyři. Cílem práce je zjistit, jaké faktory ovlivňují motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu, jednotlivě tyto faktory rozebrat a navrhnout doporučení pro zlepšení motivace těchto zaměstnanců. V části teoretické je práce zaměřena na oblast motivace, popis Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc Klokánek Štěrboholy a na osobnost pečující tety. V části praktické byl proveden kvalitativní výzkum formou rozhovoru, který byl proveden s deseti pečujícími tetami, které jsou zaměstnané na hlavní pracovní poměr v Klokánku Štěrboholy.

Klíčová slova

Fond ohrožených dětí, Klokánek Štěrboholy, motivace, ohrožené děti, orgán sociálně právní ochrany dětí, pečující teta, sociálně patologický jev, sociálně-právní ochrana dětí, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Annotation

The bachelor's thesis titled "Factors influencing the motivation of caring people called „caring aunts“ to work performance in the facility for children in need of immediate help Klokánek Štěřboholy" is divided into two main parts – the theoretical part, which consists of three chapters, and the practical part, which consists of four chapters. The goal of the work is to find out what factors influence the motivation of caring aunts to work performance, analyze these factors individually and propose recommendations for improving the motivation of these employees. In the theoretical part, the work is focused on the area of motivation, the description of the facility for children requiring immediate help Klokánek Štěřboholy and the personality of the „caring aunt“. In the practical part, qualitative research was carried out in the form of an interview, which was conducted with ten caring aunts who are employed as main workers in Klokánek Štěřboholy.

Keywords

Authority child protection, caring „aunt“, facilities for children requiring immediate help, Fond ohrožených dětí, Klokánek Štěřboholy, motivation endangered children, socially pathological phenomenon, social-legal protection of children,.

ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 MOTIVACE.....	11
2 ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI VYŽADUJÍCÍ OKAMŽITU POMOC KLOKÁNEK ŠTĚRBOHOLY.....	16
2.1 Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc	16
2.2 Fond ohrožených dětí.....	22
2.3 Klokánek štěrboholy	23
3 POZICE PEČUJÍCÍ TETY	25
PRAKTICKÁ ČÁST	31
4 VÝZKUMNÁ METODA	31
5 VÝBĚR RESPONDENTŮ	33
6 SBĚR A ANALÝZA DAT	34
6.1 Analýza dat	36
ZÁVĚR	47
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	49
SEZNAM ZKRATEK	51
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	52
SEZNAM PŘÍLOH.....	53

ÚVOD

Problematika ohrožených dětí představuje v moderní společnosti velice závažný sociálně patologický jev, který existuje v několika formách. Jedná se nejen o týrání, zanedbávání či zneužívání dětí, ale také o ohrožení formou sociální a pomocí sociálně patologické situace rodičů či rodiny jako takové. Tedy nemusí se vždy jednat o děti týrané, avšak o děti v prostředí, ve kterém rodiče či jiné osoby jsou uživateli návykových látek či se ocitli v situaci ztráty finančního příjmu v důsledku ztráty zaměstnání, ztráty bydlení apod. V tuto chvíli jsou jejich děti ohrožené také ztrátou zázemí, kdy je zde velké riziko sociálně patologického jevu bezdomovectví. Do zařízení však mohou být umístěné i děti, které nejsou ohroženy sociálním prostředím jako takovým, ale např. při těžkém rozvodovém řízení, kdy rodiče manipulují dítětem a situace je tak moc vygradovaná, že je třeba neutrálního prostředí.

V tuto chvíli je velice důležité tyto děti zabezpečit a poskytnout jim potřebnou pomoc a péči, pomocí které se ocitnou ve stabilním prostředí. Právě v tento moment je zde velice důležitá pomoc zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, kam mohou být děti umístěné jednak orgánem sociálně právní ochrany dětí, na vlastní žádost či rozhodnutím soudu, ale také zákonným zástupcem dítěte, který si po dobu trvání smlouvy může zařídit potřebné podmínky pro převzetí dítěte zpět do své péče. Při příjmu dítěte do zařízení je v danou chvíli pro samotné dítě nejdůležitější pozice pečující tety, která působí jako prvotní stabilní bod. Při příjmu dítěte do zařízení je dítě odvedeno na služební byt zařízení, kde je jeho hlavní oporou pečující teta. Děti bývají při příjmu téměř vždy ustrašené, plačící, nerozumí situaci, občas mohou být i agresivní, jelikož neví, jakým způsobem se vypořádat s emocemi, které v nich jejich příjem vyvolal. Děti v této chvíli přemýšlí nad tím, z jakého důvodu nemohou být se svými rodiči, nerozumí tomu, kde jsou, ani jak dlouho zde musí být. Často se obávají toho, že se jich jejich rodiče vzdali, opustili je a víckrát je již neuvidí. Právě v tuto chvíli je velice důležitá pečující teta, která se snaží dítěti všechny tyto otázky zodpovědět, uklidnit jej a postarat se o jeho základní fyziologické potřeby – spánek, hlad, žízeň, teplé oblečení apod. Velice často si děti umístěné v zařízení vytvoří k pečující tetě vazbu a mají v ní emoční podporu. Je tomu tak, jelikož Klokánek se snaží dětem vytvořit rodinné prostředí, kdy se dětem na služebním bytě střídají pouze dvě pečující

osoby a předchází tak další citové deprivaci. Pozice pečující tety tedy musí být vykonávána s motivací pomoci a podpory těchto dětí. Právě proto je velice důležité zjistit, jaké jsou faktory ovlivňující jejich motivaci k výkonu tohoto povolání a které faktory jejich motivaci snižují, aby byl jejich výkon v zaměstnání co nejlepší.

Cílem této práce je zjistit, jaké faktory ovlivňují motivaci pečujících tet k jejich pracovnímu výkonu, jednotlivě tyto faktory rozebrat, ať už se jedná o faktory ovlivňující jejich motivaci pozitivně či negativně a navrhnout doporučení pro zlepšení motivace těchto zaměstnanců. Toto doporučení ke zlepšení je velice důležité jednak pro vedoucí zaměstnance Klokánku Štěrboholy, ale také pro ústředí celého Fondu ohrožených dětí, kteří pomocí této bakalářské práce a jejího výzkumu zjistí, jak funguje motivace jejich zaměstnanců a co je potřeba v dané oblasti vylepšit. V budoucnu by tedy díky této bakalářské práci mohlo dojít ke zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců Fondu ohrožených dětí, ale i samotného fungování Klokánku Štěrboholy. Bakalářská práce a její výsledky výzkumu budou tedy k dispozici nejen zaměstnancům Klokánku Štěrboholy, ale také ústředí Fondu ohrožených dětí.

K volbě tématu byla autorka práce motivována díky jejímu zaměstnání na pozici sociální pracovníce v Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc Klokánek Štěrboholy.

Práce se bude skládat ze dvou částí – teoretické a praktické. V rámci teoretické části bude práce rozdělena do tří kapitol, kdy v kapitole první se bude práce zabývat tématem motivace, jejími zdroji, druhy a dalšími s ní spjatými důležitými pojmy. V kapitole druhé bude popsáno, co je to zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jak jej definuje zákon, jeho funkce, poslání, cíl a základní důležitá legislativa spjatá s jeho fungováním. Dále zde bude popsán spolek Fondu ohrožených dětí, který je zřizovatelem projektu Klokánek, kdy zde bude také popsán přímo Klokánek Štěrboholy, jeho funkce, klienti zařízení a způsob fungování. V poslední kapitole teoretické části bude popsána osoba pečující tety, její pracovní náplň, úkoly a cíle této profese, podmínky k uzavření pracovního poměru a naopak také možnosti zrušení pracovního poměru.

V praktické části bude nejprve popsán výběr výzkumu a nástroje sběru dat, cíl výzkumu a výběr respondentů. Výzkumnou metodou byl zvolen rozhovor s deseti

pečujícími tetami, které jsou v Klokánku Štěrboholy zaměstnané na hlavní pracovní poměr, ve kterém je zjištěno, jaké jsou faktory ovlivňující jejich motivaci k pracovnímu výkonu. Poté dojde k vyhodnocení těchto rozhovorů a k celkovému vyhodnocení výsledků práce. Praktická část práce je zaměřena na kvalitativní výzkum, který se věnuje hloubkovému porozumění problému a dané téma se tímto dá zkoumat mnohem podrobněji.

TEORETICKÁ ČÁST

1 MOTIVACE

„V psychologii je tento pojem obsahově nejednotný. Nejčastěji je vymezován jako psychický proces zvýšení nebo poklesu aktivity, mobilizace organismu, který se projevuje napětím, neklidem, činností, zaměřeností osobnosti na dosažení cílů.“¹

Příčiny motivace můžeme dělit na dvě skupiny:

- příčiny vnitřní, mezi které spadají vrozené predispozice, vlastnosti jedince, jejich zvnitřněné zásady, které jsou velice ovlivněné jejich zkušenostmi a poznatky z nich získanými a také dispozice, které si jedinec osvojí v průběhu života pomocí výchovy,
- příčiny vnější, tedy příčiny ovlivněny sociálním prostředím jedince.²

Sociální prostředí představuje prostředí jedince, které existuje v nezávislosti na jeho činnosti, dalo by se říci, že se jedná o tzv. životní podmínky jedince, kterými je jedinec v průběhu svého života ovlivňován. Ovlivnění sociálním prostředím je pro každého jedince velice individuální, jelikož každý jedinec vnímá různé životní situace odlišně dle svých vlastních predispozic. Toto se však může měnit i v průběhu životní dráhy jedince, který si v průběhu svého života osvojuje stále nové a jiné poznatky, znalosti, vědomosti a nabývá nových zkušeností, ať už vzděláním, výchovou či důležitými milníky v jeho životě. Co jedince v rámci sociálního prostředí ovlivní v mladistvém věku velice negativně či pozitivně, již tedy nemusí mít v pozdní dospělosti takový vliv a naopak.³

Velice důležitou součástí motivace k dalšímu výkonu po negativní zkušenosti či dopuštění se chyby je nejen přístup vedoucích zaměstnanců, ale také sebereflexe. Sebereflexe znamená uvědomění si vlastní hodnoty, zamýšlení se nad svojí činností

¹ VACÍNOVÁ, Marie a Marta LANGOVÁ. Kapitoly z psychologie učení a výchovy. Vyd. 2. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2007, s. 57. ISBN 978-80-86723-42-6.

² Tamtéž, s. 57.

³ MATOUŠEK, Oldřich, KŘIŠŤAN, Alois, ed. Encyklopedie sociální práce. Praha: Portál, 2013, s. 213. ISBN 978-80-262-0366-7.

a zamýšlení se nad tím, co bylo provedené dobře, co by mohlo být provedené jiným způsobem, co bylo provedené špatně a případně jakým způsobem lze této chybě při další podobné činnosti předejít. Nejprve je důležité si uvědomit, že k takové chybě či negativnímu jednání došlo, dále je třeba si uvědomit, o jakou přesnou chybu se jednalo, tedy chybu identifikovat, zamyslet se nad tím, co k takové chybě vedlo, jaká byla příčina této chyby a co je třeba udělat či vylepšit, aby se takováto chyba více neopakovala a došlo tak ke zlepšení jednání. Touto sebereflexí se jedinec učí sebehodnocení a poznání sebe sama a zlepšuje svůj pracovní výkon.⁴

Důležitým faktorem ovlivňující motivaci je mechanismus odměny a trestu. Odměnou se rozumí jakékoliv pozitivní upevnění jedince, které v jedinci způsobí posílení potřebného jednání. Odměna může mít spoustu podob, např. finanční ohodnocení, ústní pozitivní ohodnocení, materiální ohodnocení apod. Tyto odměny zcela jistě pozitivně působí na motivaci tento výkon opakovat v budoucnu stejně či mnohem lépe.⁵ „*Chování je zpevňováno svými pozitivními účinky. Modifikace chování je založena na umístění pozitivního zpevnění za alternativní chování vzhledem k chování nevhodnému, tj. za vhodné chování, za současného ignorování chování nevhodného. V tomto případě jde o přímou zkušenost člověka. Pozitivně zpevněné chování jedněch, může působit jako vzor pro napodobení u druhých.*“⁶

Naopak trestem se rozumí negativní tenze působící na jedince. Jedná se např. o snížení či zbavení osobního finančního ohodnocení, ústní negativní ohodnocení, písemné napomenutí apod. Trest však může mít velice negativní vliv na psychiku jedince, tedy musí být přiměřený vykonané chybě jedince s ohledem na danou situaci.⁷

Pro motivaci je velice důležité uspokojení základních potřeb jedince. V případě absence uspokojení těchto základních potřeb je jedinec motivován nejprve k jejich uspokojení a teprve poté může dojít k motivaci k jiným výkonům. Nejvíce propagovaná a nejznámější teorie uspokojování potřeb jedince je Hierarchie potřeb A. Maslowa

⁴ VACÍNOVÁ, Marie a Marta LANGOVÁ. Kapitoly z psychologie učení a výchovy. Vyd. 2. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2007, s. 65. ISBN 978-80-86723-42-6.

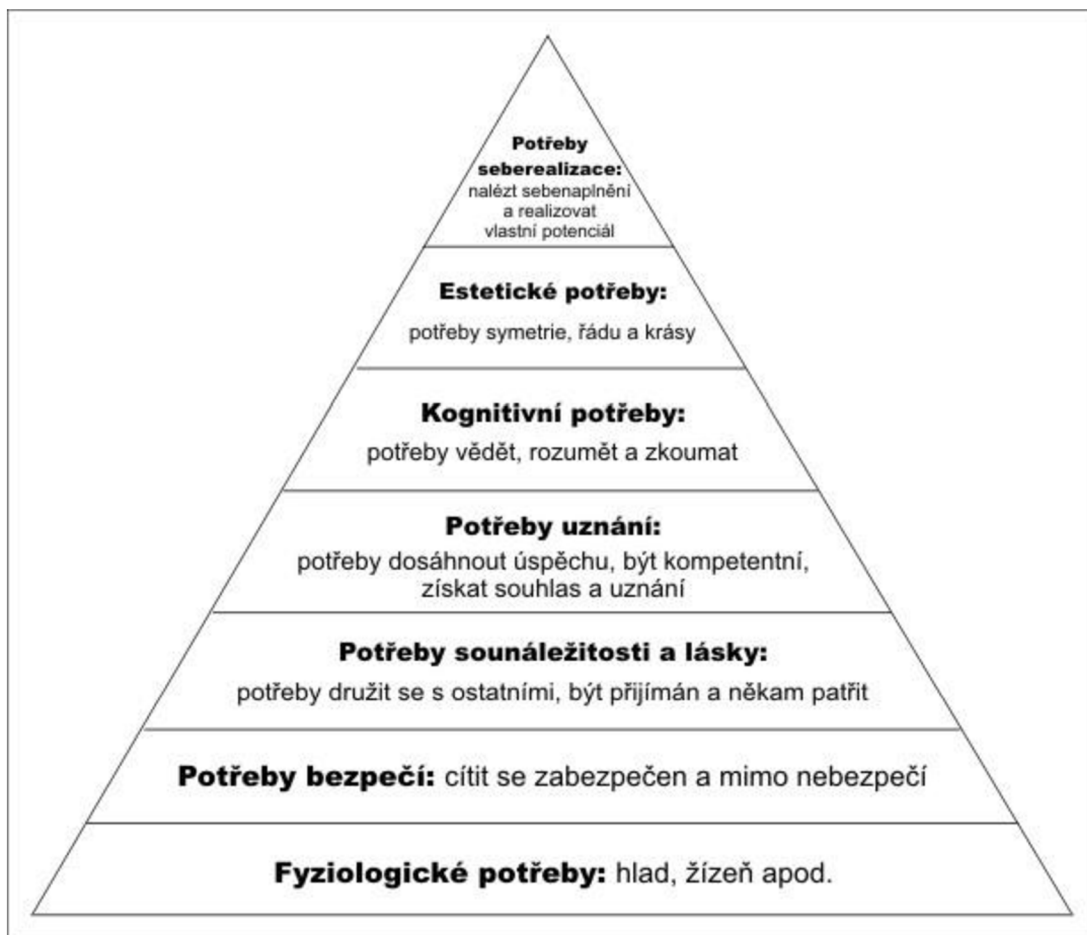
⁵ Tamtéž, s. 66.

⁶ VACÍNOVÁ, Marie a Marta LANGOVÁ. Kapitoly z psychologie učení a výchovy. Vyd. 2. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2007, s. 74. ISBN 978-80-86723-42-6.

⁷ Tamtéž, s. 65.

z roku 1970, který potřeby seřadil do pyramidy, kterou se vědomě i nevědomě snaží uspokojit ve svém životě každý jedinec. Uspokojení těchto potřeb vede ke spokojenosti, pohodě a umožnění běžného chování jedince.⁸

Obr. 1: Maslowova pyramida potřeb



Zdroj⁹

Jak je z obrázku zřejmé, nejniž v pyramidě jsou situované základní fyziologické potřeby, mezi které patří zabezpečení potřeby spánku, hladu, žízně apod. Bez uspokojení potřeb níže postavených nelze uspokojovat potřeby výše postavené. Další složky pyramidy se skládají z potřeb, které jsou spíše sociálního charakteru, tedy potřeba zajištění bezpečí, sounáležitosti a lásky, blízkých vztahů jedince s jeho okolím

⁸ MATOUŠEK, Oldřich, KŘIŠŤAN, Alois, ed. Encyklopedie sociální práce. Praha: Portál, 2013, s. 221. ISBN 978-80-262-0366-7.

⁹ FILOZOFIE ÚSPĚCHU. *Maslowova pyramida lidských potřeb*. [online]. 2.3.2011 [cit. 10.2.2023]. Dostupné z: <https://www.filosofie-uspechu.cz/maslowova-pyramida-lidskych-potreb/2/>

apod. Nejvýše postavenou je potřeba seberealizace, což je spíše potřeba duchovního charakteru, kdy se jedinec snaží nalézt svůj cíl v životě, životní směr, možnost sebeuplatnění atd. Zaměstnanec jako obyčejný jedinec potřebuje při výkonu svého zaměstnání také uspokojení těchto potřeb, díky kterým bude šťastnější, spokojenější a tím pádem i motivovanější k pracovnímu výkonu.¹⁰ Jedinec je však schopen tyto potřeby v případě nouze potlačit a jeho jednání uzpůsobit situaci, i přestože se jedná o rozpor s jeho potřebami. V tuto chvíli jsou rozhodující především pocity jedince.¹¹

Plamínek, 2015 ve své knize tvrdí, že pro potřeby motivace v rámci managementu a zaměstnání lze hierarchii rozdělit do čtyř skupin:

- potřeba bezpečí (zde došlo ke sloučení potřeb fyziologických a potřeby bezpečí, jedinci zde nejvíce potřebují péči a pozornost),
- potřeba příslušnosti (potřeba pocitu příslušnosti k mezilidským vztahům, důležitý je projev sounáležitosti – vztah ke skupině),
- potřeba uznání (potřeba reflexe, ocenění, zpětné vazby, úcty a respektu),
- potřeba sebeaktualizace (přijmutí sebe samotného, schopnost aktivní sebereflexe pozitivní i negativní, přizpůsobivost proměn v sociálním prostředí jedince, což vede k vysokým pracovním výkonům).¹²

„Nejčastěji motivujeme tam, kde máme za motivaci a chování jiných lidí přímou odpovědnost. To se stává zpravidla, když jsme jim nějakým způsobem formálně či neformálně „nadřizení“ v nějaké hierarchické struktuře.“¹³

Pro zaměstnavatele je tedy velice důležité porozumět fungování motivace, jejím faktorům a způsobu jejího vlivu na podřízené zaměstnance. Pro úspěšnou motivaci je však také třeba porozumění svým zaměstnancům, jejich cílům (životním i pracovním), potřebám, zkušenostem a díky nim zvolit správnou formu motivace.

¹⁰ MATOUŠEK, Oldřich, KŘIŠŤAN, Alois, ed. Encyklopedie sociální práce. Praha: Portál, 2013, s. 221. ISBN 978-80-262-0366-7.

¹¹ PLAMÍNEK, Jiří. Tajemství motivace: jak zařídit, aby pro vás lidé rádi pracovali. 3., rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 90. Poradce pro praxi. ISBN 978-80-247-5515-1.

¹² Tamtéž, s. 92 – 98.

¹³ Tamtéž, s. 137.

Mezi faktory, kterými mohou zaměstnavatelé ovlivnit pracovní výkon svých zaměstnanců, patří:

- pozitivní atmosféra na pracovišti v rámci vztahů mezi zaměstnanci jako takovými i zaměstnavatelem a jeho zaměstnanci,
- nápodoba a pozitivní příklad zaměstnavatele,
- pozitivní reflexe ze strany zaměstnavatele a v případě negativní reflexe – sdělení klidně a bez negativních emocí,
- naslouchání zaměstnancům, empatie,
- trpělivost, ochota otevřené komunikace,
- svoboda,
- apod.

2 ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI VYŽADUJÍCÍ OKAMŽITU POMOC KLOKÁNEK ŠTĚRBOHOLY

Dle tématu práce je druhá kapitola věnovaná popisu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, představení Fondu ohrožených dětí a Klokánku Štěrboholy jako takového.

2.1 ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI VYŽADUJÍCÍ OKAMŽITOU POMOC

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen „ZDVOP“) je zařízení, které poskytuje ochranu, pomoc a péči svým klientům. Cílovou skupinou ZDVOP jsou jakkoliv ohrožené děti ve věkovém rozmezí od narození až do dovršení osmnácti let.

Existují důvody, pro které je dítě neumístitelné do ZDVOP, mezi které patří např. těžce zvladatelná psychiatrická diagnóza, velice závažné výchovné problémy, vysoká agresivita či zdravotně handicapované dítě. V tento moment se nejedná o výběr mezi dětmi, avšak v zajištění potřebné péče pro tyto děti je důležité, aby bylo porozuměno jejich potřebám a pečovaly o ně osoby, které jsou k tomuto kompetentní.¹⁴

Zaměstnanci ZDVOP jsou připraveni vždy na případný příjem dítěte, kdy jsou pečující tety s volnou kapacitou na služebním bytě v neustálé pohotovosti a v pohotovosti bývá i ředitelka zařízení, která je zároveň sociální pracovnící a sociální pracovnice. Je tedy třeba, aby v Klokánku pokaždé byla přítomna alespoň jedna pečující teta, která by mohla v případě náhlého zazvonění rodičů či dítěte, které by se chtělo nechat umístit do ZDVOP, zajistit jejich usazení do návštěvní místnosti a zkontaktovala sociální pracovnící. Tyto případy však nastávají velice ojediněle, většinou se jedná o předem domluvený příjem dítěte, buďto s rodiči, OSPOD či se samotným dítětem, které může samo zkontaktovat sociální pracovnící s prosbou o pomoc a umístění do ZDVOP. Pokud se jedná o smlouvu uzavřenou s OSPOD jako zástupcem dítěte, je

¹⁴ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 1 Cíle a způsoby činnosti ZDVOP, 1.1 Poslání a cíle FOD

možné smlouvu uzavřít pečující tetou, pokud se však jedná o smlouvu se zákonným zástupcem dítěte či dítětem samotným, je třeba, aby k příjmu dorazila sociální pracovnice. Služební byty je tedy potřeba mít v případě nočního příjmu vybavené základním vybavením pro děti kteréhokoliv věku, tedy základní šatník pro různé věkové kategorie, pleny, umělou výživu pro nejmenší děti, základní léčiv v uzamykatelné lékárnice a nové základní hygienické potřeby (kartáček na zuby, kartáč na vlasy, šampon na vší, sprchový gel apod.). Je třeba mít také vždy k dispozici potřebné dokumenty pro případný příjem, tedy smlouvy o poskytování ochrany a pomoci upravené pro uzavření s OSPOD, vnitřní řád Klokánku Štěřboholy, pravidla pro děti, se kterými jsou seznámeny při příjmu, případně v další den, základní formulář o seznámení s bezpečností a ochranou zdraví při práci, které jsou vyhotoveny ve dvou provedeních, a to pro mladší a starší děti a také vstupní listy, ve kterých se vyplňují základní informace v případě příjmu na základě předběžného opatření soudu. Těmito základními informacemi se rozumí údaje o dítěti, údaje o rodičích, údaje o lékařích dítěte (pediatr, odborná péče), údaje o potřebné medikace dítěte, škole či školce dítěte apod.¹⁵

Děti jsou do ZDVOP přijímány na základě zákonem stanovených právních titulů, jimiž jsou:

- rozhodnutí soudu (Momentálně bývají umístěné většinou na základě tzv. rychlého předběžného opatření, ke kterému podává návrh OSPOD zastupující dítě a zařízení o tom musí být vždy předem informováno. Toto usnesení musí být vykonatelné a jeho platnost bývá soudem stanovena různě, nejdéle však na dobu tří měsíců s možností jeho prodloužení.),
- smlouva s OSPOD (Využívaná OSPOD v momentě, kdy není k dispozici zákonný zástupce dítěte či v momentě, kdy k dispozici je, avšak není schopen případnou smlouvu se zákonným zástupcem využít. Tato smlouva bývá využívána především v případě nočních příjmů, kdy se většinou jedná o nález dítěte s rodičem pod vlivem návykových látek a v noci nejsou schopni zajistit žádné jiné příbuzné či jen informace o nich. Dalším případem může být náhlá

¹⁵ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 9 Přijímání dětí do zařízení

hospitalizace rodiče či jeho náhlé úmrtí nebo např. vzetí rodiče do vazby či výkonu trestu odnětí svobody, kdy nejsou žádní další rodinní příslušníci, kteří by byli schopni či ochotni péči o nezl. děti převzít. Často se jedná o dítě, o kterém jsou OSPOD známé pouze základní informace, a to jelikož jej vede jiný OSPOD a pouze se nachází v místní příslušnosti OSPOD, který uzavírá smlouvu ve ZVDOP. Místně příslušným OSPOD bývá OSPOD dle trvalého bydliště dítěte. Tato smlouva má trvání max. na dobu 3 měsíců s možností jejího prodloužení o další tři měsíce.),

- smlouva se zákonným zástupcem dítěte (Využívaná především při náhlé ztrátě bydlení, kdy rodiče nemají, kde s dětmi pobývat a museli by být s dětmi např. v lese. Rodiče uzavřou smlouvu na dobu max. tří měsíců, kdy k tomuto pobytu musí OSPOD vydat souhlas s jeho pobytem a jeho pobyt zde zdůvodnit.),
- smlouva s dítětem samotným (Dítě se cítí doma ohroženo a samo se chce nechat přijmout do ZDVOP. Většinou se však jedná o velice náročné neshody mezi dítětem a rodiči. V tomto případě se jedná také o smlouvu trvající tři měsíce s možností jejího prodloužení o další tři měsíce).

Sociální pracovnice ZDVOP má povinnost po přijetí dítěte tuto skutečnost oznámit do tří pracovních dní orgánu sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“). Pokud je nezl. dítě přijaté na základě smlouvy s dítětem či se zákonným zástupcem, zašle společně i žádost o vydání souhlasu s pobytem dítěte ve ZDVOP – OSPOD musí odůvodnit, že s pobytem dítěte ve ZDVOP souhlasí a jeho pobyt zde je důvodný.

V případě přijetí dítěte na jeho vlastní žádost, tedy v případě uzavření smlouvy o poskytování ochrany a pomoci je sociální pracovnice povinna neprodleně informovat zákonného zástupce dítěte. Pokud není známý kontakt na zákonného zástupce, informuje neprodleně o této skutečnosti OSPOD, který by měl být schopen v případě vedení spisové dokumentace dítěte zákonného zástupce informovat. Komunikace se zákonnými zástupci dítěte musí být vždy přiměřená situaci a musí být brán zřetel na

citlivost informací a projevy emocí zákonných zástupců. Tedy vždy musí být komunikováno s respektem, empaticky a především v klidu.¹⁶

Pro sociální pracovníci jsou při příjmu důležité tyto dokumenty: doklad totožnosti osoby, která smlouvu uzavírá (v případě sociální pracovnice z OSPOD se jedná o služební průkaz), průkaz zdravotní pojišťovny (v případě nedodání je třeba jej vyžádat od pojišťovny), očkovací průkaz, v případě svěřeni na základě soudního rozhodnutí je třeba, aby bylo vykonatelné či v právní moci. Dále, pokud je to možné, výpis ze zdravotní dokumentace dítěte, či lékařská zpráva důležitá pro dané dítě (např. psychiatrie apod.) a také informace o používané medikaci.¹⁷

Co se týče úhrady nákladů zákonnými zástupci, existuje několik zákonem daných variant. Při příjmu dítěte na základě smlouvy o poskytování ochrany a pomoci uzavřené se zákonným zástupcem je úhrada nákladů za poskytování ochrany a pomoci stanovena již ve smlouvě. V případě příjmu na základě jiného právního titulu je při první návštěvě zákonných zástupců dítěte sepsána samostatná smlouva o úhradě nákladů za poskytování ochrany a pomoci. Částka je vždy stanovena na základě aktuální rodinné situace a případu, kdy se nestanovuje v případě pobírání hmotné nouze zákonnými zástupci. Od částky je odečtena dávka přídavek na dítě, o kterou žádá sociální pracovnice zařízení a která je vyplácena úřadem práce. V případě pobírání hmotné nouze jsou tyto osoby povinné dodat potvrzení o pobírání této dávky. Povinnými osobami k platbě této úhrady jsou tedy zákonní zástupci dítěte, v případě svěřeni dítěte do péče jednoho z rodičů je povinen pouze daný rodič, které má dítě svěřené výhradně do své péče a další osoba, které je dítě svěřeno do péče a je povinna jeho výživou.¹⁸

Jak již bylo v práci zmíněno, většinou je dítě do zařízení umístěno na základě výskytu sociálně patologického jevu v jeho přirozeném prostředí. Sociálně patologickým jevem se rozumí jakýkoliv jev, který se negativně odlišuje od normy dané

¹⁶ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 9 Přijímání dětí do zařízení

¹⁷ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 9 Přijímání dětí do zařízení, 9.1 Dokumenty k přijetí

¹⁸ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 9 Přijímání dětí do zařízení, 9.2 Úhrada nákladů za poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

společnosti. Sociálně patologické jevy ve společnosti byly, jsou a budou. Nelze je zcela vymýtit, neexistuje žádný návod, jak jim předcházet. Se sociálně patologickými jevy se dá pracovat na takové úrovni, aby se jejich důsledky staly co nejméně poškozující pro danou společnost.¹⁹

Mezi sociálně patologické jevy patří např. násilí, týrání, nezaměstnanost, chudoba, bezdomovectví, užívání návykových látek a jiné nelátkové závislosti jako je např. workoholismus, závislost na internetu, nakupování apod. Pro potřeby této práce bude základně rozebrán sociálně patologický jev domácího násilí, týrání dětí a užívání návykových látek.

Domácí násilí může mít formu psychickou, fyzickou, ale také sexuální či ekonomickou a může být namířeno mezi partnery, dítěti vůči rodičům, rodiči vůči dětem, ale také vůči seniorům. Představuje velice závažný sociálně patologický jev, který se objevuje ve všech formách společnosti.²⁰

V této problematice bývá dítě umístěno povětšinou na základě předběžného opatření, kde společně s ním by v praxi měly být stanovené soudně upravené styky rodičů s dítětem, tedy buďto striktní zákaz styku či styk asistovaný, kterému povětšinou asistuje pracovník daného zařízení. Asistované styky se stanovují v rámci osobních návštěv a telefonického kontaktu.

Co se týče jevu závislosti užívání návykových látek, jedná se ve většině případů o závislost na alkoholu či drogách, což velice výrazně ovlivňuje situaci v rodině. Rodič v tuto chvíli nezvládá svoji rodičovskou roli a zodpovědnost péče o dítě, kdy velice často bývá tento jev spojený s nezaměstnaností, nedostatkem financí a vysokou agresivitou rodičů, tedy i domácím násilím.²¹ U rodičů dětí, kteří jsou uživateli návykových látek, je vhodné započít jejich léčbu, pro což je však důležité, aby si rodiče tuto závislost přiznali a měli motivaci ke změně. Ve ZDVOP mohou být rodiče otestováni na přítomnost návykových látek ze slin či na přítomnost alkoholu v dechu,

¹⁹ BĚLÍK, Václav, Stanislava SVOBODA HOFERKOVÁ a Blahoslav KRAUS. Slovník sociální patologie. Praha: Grada, 2017, s. 80. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-0599-1.

²⁰ BERG, Insoo Kim. *Posílení rodiny: základy krátké terapie zaměřené na řešení*. Praha: Portál, 2013, s. 152-156. ISBN 978-80-262-0500-5.

²¹ Tamtéž, s. 158

avšak pouze s jejich písemným souhlasem. Pokud však zaměstnanci zařízení pojmou důvodné podezření o stavu pod vlivem těchto látek, může být návštěva ukončena. O přítomnosti rodičů pod vlivem návykových látek na návštěvě je ihned informován OSPOD. Léčba závislostí může probíhat pomocí ambulantní či pobytové služby, a to s dobrovolným souhlasem pacienta, bez něj lze nařídít léčbu pouze na základě soudního rozhodnutí.

Pobyt dítěte ve ZDVOP je zákonem o sociálně právní ochraně dětí stanoven na maximální dobu šesti měsíců, kdy lze tato doba výjimečně prodloužit pouze na základě soudního rozhodnutí. Smlouva o poskytování ochrany a pomoci ve ZDVOP bývá uzavřena na tři měsíce maximálně s možností prodloužení o další tři měsíce. Tomuto prodloužení však musí předcházet písemný souhlas OSPOD s důvodností prodloužení.

Ukončení pobytu dítěte ve ZDVOP může nastat za těchto okolností:

- uplynutí lhůty (stále je však potřeba dítě odevzdat do něčí péče, tedy zde je třeba dalšího právního titulu k ukončení pobytu – dodatek o ukončení smlouvy, soudní rozhodnutí...),
- zletilostí dítěte, kdy je vhodné na této skutečnosti dopředu spolupracovat s OSPOD, který může dítěti pomoci vyhledat např. domovy „na půli cesty“ či nějaké jiné přechodné bydlení jako jsou např. startovací byty apod.,
- na základě soudního rozhodnutí (rozsudek či usnesení o předběžném opatření, kdy může být dítě svěřeno do péče pěstounů na přechodnou dobu, pěstounské péče, poručnické péče, péče třetí osoby, péče dětského domova, dětského domova se školou či dětského diagnostického ústavu),
- dodatek o ukončení smlouvy o poskytování ochrany a pomoci ve ZDVOP, která bývá uzavřena s OSPOD, zákonným zástupcem dítěte či samotným dítětem a mezi jejíž potřebné náležitosti patří označení osoby, která smlouvu ruší, důvod zrušení smlouvy, adresa, na které se bude klient po propuštění nacházet a kontakt na klienta či na zákonného zástupce,
- výpovědi ze strany klienta,
- výpovědi ze strany provozovatele ZDVOP a to v případech, kdy nezl. dítě opustí zařízení, kdy výpovědní doba činí 3 kalendářní dny a o opuštění zařízení je

informována Policie ČR, v případě opakovaného užití návykových látek v i mimo zařízení a pokud jsou jím opakovaně porušována pravidla zařízení.²²

K odmítnutí příjmu dítěte do zařízení lze dojít v následujících případech:

- ZDVOP má již plnou kapacitu (v tomto případě je vhodné využít nově zřízenou webovou stránku www.zdvopy.cz, kterou spravuje fond ohrožených dětí a kde je seznam všech ZDVOP v celé České republice, jejich kapacita, datum její aktualizace, krizový kontakt a počet krizových lůžek, na které je děti možno umístit na základě protokolu o neodkladné péči, který lze uzavřít pouze s OSPOD, je jím hrazen a jeho platnost je maximálně po dobu 48 hodin),
- v případě, kdy dítě nepatří do cílové skupiny ZDVOP, tedy je starší osmnácti let, potřebuje celodenní zdravotnickou péči, trpí závažnými výchovnými problémy či agresivitou (tyto děti je stále možno umístit na základě protokolu o neodkladné péči).

V případě odmítnutí dítěte je vhodné doporučit potencionálnímu klientovi jiné zařízení s volnou kapacitou či poskytnout bezplatné poradenství ohledně situace, kdy lze předat potřebné kontakty apod.²³

2.2 FOND OHROŽENÝCH DĚTÍ

Fond ohrožených dětí (dále jen „FOD“) je spolek založený roku 1990 a jedná se o nevládní neziskovou organizaci, která pomáhá opuštěným, týraným, zneužívaným, zanedbávaným a opuštěným dětem.²⁴ Ústředí FOD sídlí v Praze a provozuje projekt Klokánek, který momentálně provozuje 15 ZDVOP po celé České republice, z toho 3 v Praze – Klokánek Štěrboholy, Klokánek Láskova a Klokánek Chabařovická.

²² Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 9 Přijímání dětí do zařízení, 9.3.4 Náležitosti smlouvy o poskytnutí ochrany a pomoci

²³ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 9 Přijímání dětí do zařízení, 9.3.5 Ukončení smlouvy o poskytování ochrany a pomoci

²⁴ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 1 Cíle a způsoby činnosti ZDVOP

FOD jako takový nejen zajišťuje péči o ohrožené děti, jeho dalším cílem je osvěta možnosti pomoci těmto dětem a také snaha o zlepšení legislativy, která se zabývá touto problematikou.²⁵

2.3 KLOKÁNEK ŠTĚRBOHOLY

Klokánek Štěrboholy je projektem FOD, který byl otevřen dne 5. prosince 2005, a to v budově bývalého zemědělského učiliště. V této době byla kapacita ZDVOP zákonem stanovená na 48 dětí, tedy zde bylo otevřeno 12 bytů po čtyřech dětech.

V současné době je kapacita ZDVOP zákonem stanovená na 20 dětí. Tedy aktuálně je v Klokánku Štěrboholy otevřeno 5 bytů, kdy v každém bytě je kapacita čtyři děti. Tato zákonem stanovená lhůta lze překročit pouze v případě, že se jedná o sourozeneckou skupinu, kdy alespoň jedno z dětí bylo přijaté na poslední volné místo běžné kapacity či v případě poskytnutí neodkladné péče, která je omezena max. na 48 hodin.²⁶

Poslání Klokánku spočívá v pomoci, podpoře a zprostředkování péče rodinného typu všem potřebným dětem. Rodinným typem se rozumí systém uspořádání bytů, kdy na jednom bytě bývají umístěné max. 4 děti, ve výjimečných případech lze max. 5 dětí. Na tomto bytě slouží dvě „protitety“, které se střídají po služebním týdnu každé úterý a zastávají v tomto bytě funkci obdobnou matce v rodině. Pečující tety tedy na bytech spí s dětmi, pečují o ně, vaří, uklízí, perou, dělají s dětmi domácí přípravu do školy, dochází s nimi k lékařům apod.²⁷

Personální složení Klokánku Štěrboholy tvoří kromě pečujících tet také ředitelka zařízení, která je zároveň i sociální pracovnící, sociální pracovnice, denní teta, správce a specialista pro sponzoring. Dále uklízečka a lékařka, která do zařízení dochází jednou týdně a kontroluje zdravotní stav dětí. Téměř všichni tyto zaměstnanci jsou

²⁵ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 1 Cíle a způsoby činnosti ZDVOP, 1.1 Poslání a cíle FOD

²⁶ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 1 Cíle a způsoby činnosti ZDVOP, 1.5 Základní provozní a personální standardy

²⁷ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 1 Cíle a způsoby činnosti ZDVOP

v dennodenním kontaktu s dětmi umístěnými v Klokánku a v rámci zajištění co nejlepší možné péče spolupracují s co největším množstvím osob. Spolupráce tedy probíhá samozřejmě se zákonnými zástupci dětí, orgánem sociálně právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) a spoustou dalších organizací, např. doprovázející organizace, krajské úřady, Policie ČR, pedagogicko psychologická poradna, speciálně pedagogická centra, psychologové, psychiatři, psychoterapeuti apod.²⁸

Cílem Klokánku, vzhledem k jeho krátkodobému charakteru, je zajistit akutní péči o děti a ve spolupráci převážně s OSPOD zajistit budoucí péči, jejichž forma může nastat buďto návratem do původní rodiny při stabilizaci podmínek, péče příbuzných, náhradní rodinná péče (pěstounská péče na přechodnou dobu, pěstounská péče) či ústavní výchova (dětský domov, dětský domov se školou či dětský diagnostický ústav).

Klokánek do své péče přijímá nejen děti z celé České republiky, ale také děti ze zahraničí, které se ocitly ve složité životní situaci na území státu a potřebují akutní pomoc a péči, např. útěk ze země, náhlé úmrtí či hospitalizace rodičů apod. Po přijetí dítěte ze zahraničí je celá situace řešena s OSPOD a téměř ve všech případech také s Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí, který sídlí v Brně.

²⁸ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 1 Cíle a způsoby činnosti ZDVOP

3 POZICE PEČUJÍCÍ TETY

V Klokánku Štěrboholy je na hlavní pracovní poměr zaměstnáno celkem 10 pečujících tet, jejichž pracovní náplní je především péče o ohrožené děti. Tyto tety se v Klokánku střídají po týdnu, tedy jejich pracovní doba je určena na týden v práci a týden volna. Během celého týdne pečující tety žijí v Klokánku a starají se o domácnost a děti tak, jako matky v běžných rodinách.

Požadavky pro výkon této pracovní pozice je pozitivní vztah k dětem, schopnost empatie, bezúhonnost, způsobilost k právnímu jednání, zdravotní způsobilost zjištěna závodní lékařkou zařízení a psychologické testy. Je vhodné, když má pečující teta zkušenosti s výchovou dětí.²⁹ Potencionální pečující teta projde nejprve pracovním pohovorem, kdy v případném oboustranném zájmu nastoupí na tzv. „zkušební týden“, ve kterém je jako dobrovolnice na bytě s pečující tetou, která již vykonává

Pečující teta je pro dítě při příjmu do zavíření ta nejdůležitější osoba. Přijaté dítě se dostane do neznámého prostředí s neznámými osobami a mnohdy nastalé situaci nerozumí. Je pro něj tedy velice obtížné porozumět tomu, z jakého důvodu se jej rodiče rozhodli nechat umístit, mnohdy děti tuto situaci vnímají tak, že je rodiče opustili. Pečující teta tedy musí při příjmu zachovat profesionalitu, danému dítěti nechat prostor, vysvětlit mu, jak funguje dané zařízení, zkrátka seznámit jej s ostatními dětmi na bytě, s prostředím Klokánku i se situací, a to vzhledem k jeho rozumovým schopnostem a věku.³⁰ Tato sociální opora pečující tety je pro dítě tedy velice důležitá, a to nejen při jeho příjmu, ale v rámci celého jeho pobytu v zařízení, což je velmi podstatné pro psychologický vývoj dítěte. Tato opora pečující tety má vliv nejen na výše uvedený psychický vývoj, ale také na celkové zdraví jedince.³¹

Během jejich služebního týdne v zařízení pečující tety tráví s dětmi čas, věnují se jejich přípravě do škol a školek, doprovázejí je k lékařům a na potřebná vyšetření,

²⁹ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 6 Personální zabezpečení, 6.1 Předpoklady k výkonu jednotlivých funkcí – obecně

³⁰ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 1 Cíle a způsoby činnosti ZDVOP, 1.6 Pracovní postupy a metodiky

³¹ CIMRMANNOVÁ, Tereza. *Krize a význam pomáhajících prvního kontaktu: aplikace v kontextu rodinného násilí*. Praha: Karolinum, 2013, s. 25. ISBN 978-80-246-2205-7.

věnují se domácím pracím, jako je vaření, praní, úklid apod. S dětmi hodně komunikují, hrají si s nimi, snaží se jim zkrátka vytvořit milující a pečující rodinné prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně a pochopeně.

Péče o děti je zajištěna pečující tetou osobně, kdy dbá o jejich zdravý a řádný vývoj. Pečující teta dětem vaří zdravou a vyváženou stravu, o níž vede záznamy v jídelníčku dětí, přičemž dbá na doporučení lékařů a potřebné diety dětí.³²

Pečující teta je povinna dbát pokynů vedoucích zaměstnanců a sociálních pracovníků, které ji průběžně informují o stavu dítěte a jeho aktuální situaci (v jaké fázi se případ momentálně nachází, zda dochází k jednání v multidisciplinárním týmu, výstupy z jednání s rodiči apod.).

Ředitelka ZDVOP udělila pečujícím tetám pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí a zmocnění k uzavírání smluv, které pečujícím tetám umožňuje přijmout dítě do Klokánku bez přítomnosti sociální pracovníce. Avšak jedná se pouze o případy, kdy smlouvu o poskytování ochrany a pomoci uzavírá za dítě OSPOD. Přijetí dítěte na základě smlouvy o poskytování ochrany a pomoci uzavřené se samotným nezletilým dítětem či zákonným zástupcem musí být vždy přítomna sociální pracovníce, která smlouvu uzavírá.

Jednou z úloh pečující tety je také úloha výchovná, kdy pečující teta motivují dítě k tomu, aby byl dobrým člověkem, snaží se mu předat pozitivní vzorce chování, vyvaruje se negativním vzorcům chování, dítě motivuje. V případě, kdy nemá dítě naučené hygienické návyky, snaží se jim tyto návyky vštípit. Pokud se u dítěte začnou projevovat výchovné problémy, upozorní sociální pracovníci, co nejdříve a snaží se tyto výchovné problémy zarazit, aby nedošlo k jejich následnému rozvoji.

Předávání směny mezi pečujícími tetami probíhá každé úterý dopoledne, ve výjimečném případě se lze domluvit na odpoledním čase či na dni předem či později, avšak musí s tímto souhlasit obě pečující tety, kterých se toto týká a ředitelka zařízení. Předání směny by mělo trvat minimálně půl hodiny, ideálně však alespoň hodinu,

³² Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 6 Personální zabezpečení, 6.5.3 Pečující osoba: Týdenní teta/strýc/suplující teta

během které předává pečující teta, která odjíždí domu veškeré nové informace o dětech pečující tetě, která směnu přebírá. Mezi veškeré informace patří:

- lékařské zprávy o dětech, nově naplánované kontroly, proběhlá vyšetření či případně vyšetření, která jsou potřeba zařídit, medikace a upravené medikace dětí,
- veškerá sdělení sociální pracovnice, která má děti na starost a dalších vedoucí zaměstnanců, vč. předání a upozornění na nové dokumenty dětí umístěných na daném bytě, které je teta si povinna si vždy přečíst,
- veškerá upozornění na jakékoliv důležité informace,
- informace z porad, vč. záznamu z porady, které proběhly během služebního týdne dané pečující tety,
- dále v případě příjmu nového dítěte je třeba předat veškeré informace, tedy z jakého důvodu bylo přijato, zda má v zařízení na jiném bytě sourozence, jak se dítě projevuje, na základě jakého právního titulu bylo dítě přijaté a jaká je aktuální situace s rodiči dítěte (např. soudně stanovené asistované či zcela zakázané styky, styky omezené smlouvou s rodiči, apod.),
- v případě propuštění pečující teta o propuštění pouze informuje o tom, na základě jakého právního titulu, z jakého důvodu a do čí péče bylo dítě propuštěné,
- kromě těchto informací o dětech pečující teta také předá informace o závadách na bytě, zda byl vyměněn nějaký nábytek, z jakého důvodu, zda se na bytě něco porouchalo a zda již došlo k odstranění závady.

Pečující teta by také měla zkontrolovat, zda má na bytě dostatek potřebných dokumentů a v případě zjištění jakéhokoliv nedostatku toto napravit a požádat sociální pracovníci o doplnění těchto dokumentů.

O propuštění dětí ze zařízení jsou pečující tety informovány prostřednictvím sociální pracovnice, kdy poté společně toto sdělí dítěti, které bude odcházet. Pečující teta je v tento moment opěrným bodem pro dané dítě, které je povětšinou již na zařízení navyklé a svoji kmenovou pečující tetu vnímá jako výchovnou osobu, která jim zprostředkovává pocit bezpečí, jistoty, lásky, porozumění. Tyto situace bývají často

plné emocí a právě proto je důležité, aby pečující teta byla o situaci informována a měla dostatek prostoru s dítětem situaci propuštění probrat a být mu oporou. Pokud jsou děti propuštěné zpět do péče rodičů či rodiny, bývají tyto emoce spíše pozitivní – děti se na rodiče těší, chtějí domu, radují se. Častěji však nastává situace propuštění do ústavní výchovy, tedy převážně do péče dětského domova, dětského diagnostického ústavu v případě problémového dítěte a velmi zřídka rovnou péče dětského domova se školou. V tuto chvíli velmi často u dětí dojde k prozření a plnému uvědomění situace, kdy je jim již jasné, že péče rodičů v tuto chvíli opravdu již není možná (pobyt v Klokánku vnímají velice často mladší děti jako pobyt na táboře či dlouhodobém výletě). V tomto případě jsou doprovázející emoce negativní a je na pečující tetě, aby dítě uklidnila, zlepšila mu náladu a celkově jej přivedla na lepší myšlenky.

Pečující teta se v Klokánku musí profesně rozvíjet, kdy tento rozvoj funguje pomocí jejich hodnocení a dalšího vzdělávání zaměstnanců.

Hodnocení pečujících tet provádí ředitelka zařízení 1x ročně, v Klokánku Štěrboholy k němu dochází pravidelně v lednu. Hodnocení pečujících tety se zapisuje do hodnotícího formuláře, který tvoří přílohu této práce. V tomto formuláři se pečující tety vyjadřují k jejich kompetencím – běžná péče o děti, specifická péče o děti vzhledem k jejich umístění v Klokánku, individuální plánování a zaznamenávání péče, komunikace s protitetou, komunikace s ostatními pečujícími osobami, komunikace s denní pečující tetou, komunikace se sociálními pracovníci zařízení, komunikace s ředitelkou zařízení, péče o domácnost, péče o společné prostory venkovní i vnitřní, standardy kvality, pracovní sebereflexe a psychohygienu a jiné další nezařaditelné kompetence. V tomto formuláři se k těmto kompetencím vyjádří i ředitelka zařízení, kdy poté dojde k ústnímu pohovoru, ve kterém dojde k ústnímu probrání hodnocení a k vizualizaci budoucího rozvoje na daný rok. Při tomto ústním pohovoru pečující teta sebereflektuje svoji práci, dozví se reflexi od paní ředitelky a vzájemně dojdou k závěru, co je potřeba zlepšit, jakým způsobem apod. Motivací pro pečující tety tedy jistě může být slovní i finanční ohodnocení jejich práce. Cílem je tedy ohlédnutí za uplynulým rokem, zhodnocení chybných postupů a negativních stránek jednání

a prevence dalšímu takovému jednání. Zároveň je však také cílem motivace pečujících tet k dalšímu výkonu jejich povolání.³³

Plán dalšího vzdělávání je součástí ročního hodnocení zaměstnanců Klokánku Štěrboholy, tedy i pečujících tet. Sama pečující teta by měla být schopna sdělit, která oblast ji momentálně nejvíce zajímá či ve které si není jistá sama sebou a dle toho vymyslet s pomocí ředitelky zařízení možnosti jejího dalšího vzdělávání. Tyto možnosti dalšího vzdělávání by měly být dobře využitelné při výkonu jejich zaměstnání. Většinou se jedná o absolvování odborného kurzu či školení, které může buďto vést odborný zaměstnanec FOD či odborný pracovník mimo zařízení. Může se jednat o skupinové školení v prostorách Klokánku, online školení či např. individuální školení zaměstnance jako takového. Vše tedy záleží na oblastech, ve kterých se chtějí pečující tety dále vzdělávat.³⁴

Pečující tety se dále účastní porad v zařízení, které probíhají většinou v kanceláři ředitelky zařízení, sociální pracovnice či herny. Během těchto porad jsou tetám sdělené potřebné informace a jsou s nimi probrány potřebné záležitosti. Poradu vede ředitelka zařízení či její zástupkyně a je z ní sepsán záznam z porady, který je k nahlédnutí v kanceláři ředitelky zařízení a každá pečující teta obdrží kopii k založení na svůj služební byt.³⁵

Pracovní poměr všech zaměstnanců Klokánku Štěrboholy se sjednává na dobu určitou, kdy k rozvázání pracovního poměru s pečující tetou může nastat pouze v těchto případech:

- dohoda o rozvázání pracovního poměru,
- výpověď ze strany zaměstnance,
- výpověď ze strany zaměstnavatele,
- okamžité zrušení v případě zvlášť závažného porušení pracovních povinností,

³³ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 8 Profesní rozvoj zaměstnanců, 8.1 Hodnocení zaměstnanců

³⁴ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 8 Profesní rozvoj zaměstnanců, 8.3 Další vzdělávání zaměstnanců

³⁵ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 8 Profesní rozvoj zaměstnanců, 8.4 Porady v zařízení

- zrušením pracovního poměru ve zkušební době ze strany zaměstnance i zaměstnavatele,
- uplynutím doby a neprodloužením smlouvy.³⁶

³⁶ Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 7 Přijímání a zaškolování zaměstnanců, 7.3.5 Ukončení pracovního poměru se děje dle § 48, Zákoníku práce č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů

PRAKTICKÁ ČÁST

4 VÝZKUMNÁ METODA

V praktické části bakalářské práce byl zvolen kvalitativní výzkum, jelikož zkoumá zvolenou problematiku více do hloubky, a ne pouze povrchově, což je pro danou problematiku velice důležité. Kvalitativní výzkum je velmi vhodnou volbou, jelikož přesně tyto možnosti umožňuje.

Mezi přednosti kvalitativního výzkumu patří výzkum v přirozeném prostředí výzkumného prvku, získání podrobného popisu zkoumaného jedince, skupiny či události, možnost navrhnutí teorie či studie procesů.³⁷ Výhodou je zcela určitě podrobný popis problému či případu sledováním vývoje, zkoumáním procesů a prováděním podrobně komparace. Kvalitativní výzkum má možnost využití více postupů, které zajistí důvěryhodnost výsledků.³⁸

„Kvalitativní metody se využívají k odhalení a porozumění tomu, co je podstatou jevů, o nichž toho ještě moc nevíme. Mohou být také použity k získání nových a neotřelých názorů na jevy, o nichž už něco víme. V neposlední řadě mohou kvalitativní metody pomoci získat o jevu detailní informace, které se kvantitativními metodami obtížně podchycují.“³⁹

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit, jaké faktory ovlivňují motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu, jednotlivě tyto faktory rozebrat a navrhnout doporučení pro zlepšení motivace těchto zaměstnanců.

Práce by zcela jistě mohla pomoci nejen zaměstnavatelům FOD a vedoucím pracovníkům Klokánku Štěrboholy, kteří pomocí práce zjistí, jakým způsobem lze jejich zaměstnance namotivovat k lepšímu pracovnímu výkonu a naopak co jim

³⁷ HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005, s.52 ISBN 80-7367-040-2.

³⁸ Tamtéž, str. 52

³⁹ STRAUSS, Anselm L. a Juliet CORBIN. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999, s. 11. ISBN 80-85834-60-X.

k lepšímu pracovnímu výkonu schází. Pečující tety by si mohly pomocí předem připravených otázek v rozhovoru uvědomit jejich slabiny a faktory ovlivňující jejich motivaci, což by mohlo vést k zamyšlení nad svým pracovním výkonem a jeho vylepšením. Samotná práce jako taková bude pečujícím tetám z Klokánku Štěrboholy k dispozici v kanceláři sociální pracovnice, tedy každá respondentka si bude moci práci přečíst a seznámit se s výstupy výzkumu, kterými se může inspirovat a zlepšit svůj pracovní výkon.

Technikou sběru dat byl vybrán strukturovaný rozhovor s možností doplňujících otázek.

5 VÝBĚR RESPONDENTŮ

Výběr respondentů pro téma práce byl předem jasný již od výběru tématu práce, a to vzhledem k názvu práce, který neumožňuje výběr jiných respondentů.

Respondenty pro účely sběru dat této bakalářské práce bylo tedy zvoleno všech deset pečujících tet, které jsou zaměstnané na hlavní pracovní poměr ve ZDVOP Klokánek Štěrboholy.

V tomto zařízení dále na základě dohody o výkonu provedení práce mohou v případě nemoci či dovolené pečujících tet vykonávat závislou práci pro zaměstnavatele dvě pečující tety. Tyto pečující tety jsou momentálně v důchodovém věku a vypomáhají v zařízení pouze občas, tedy nejsou tak moc obeznámené s každodenními pracovními podmínkami běžných pečujících tet. V tomto případě měla autorka práce vzato, že by práci jejich odpovědi na otázky sice mohly obohatit jako další respondentský vzorek, ale obávala se, že by jejich rozhovory mohly vyhodnocení práce spíše zkreslit, kdy by se mohlo jednat o rozhovory, ve kterých by mohly chybět zásadní informace důležité pro správnou analýzu dat.

Mezi respondenty se objevují značné rozdílnosti, např. jejich věk, kdy nejmladší pečující tetě je 22 let a naopak nejstarší pečující tetě je 67 let. Dále to je např. jejich dosažené vzdělání či délka pracovního poměru v Klokánku Štěrboholy. Všechny však spojuje empatie, porozumění a láska k dětem. V tomto ohledu rozdílnosti respondentek bylo pro autorku práce zajímavé sledovat, zda se jejich odpovědi na otázky budou v některých oblastech, které jsou ovlivněné právě jejich věkem, zkušenostmi či vzděláním, rozcházet či naopak, zda se budou shodovat či budou podobné.

6 SBĚR A ANALÝZA DAT

Sběr dat proběhl během služebního týdne pečujících tet, kdy v jednom služebním týdnu je v zařízení přítomno pět pečujících tet. Výběr daného týdne byl pro autorku práce zpočátku náročnější, a to vzhledem k nemoci jedné pečující tety a dovolené druhé pečující tety. Značnou chvíli se autorka práce obávala, že bude nucena rozhovory s těmito dvěma tetami provést v telefonické podobě, což by dle autorky práce mohlo vést ke zkreslení výsledků rozhovoru – nebyla by zde možnost osobního kontaktu, mohl by zde být problém s telefonním signálem a také s nemožností sledování emocí respondentek. Autorka práce má vzato, že je třeba pro správné vedení výzkumného rozhovoru jej provést osobně, což vedlo autorku práce k pozdějšímu provedení rozhovoru.

S každou pečující tetou byl tedy v jeden pracovní den dle uvážení podle kapacity zařízení a aktuálního věkového složení dětí proveden rozhovor s předem připravenými otázkami. Autorka provedla účelně rozhovory se všemi pečujícími tetami v jeden stejný den, a to aby nedošlo k ovlivnění odpovědi respondentek v případě, kdy by mohly respondentky nad rozhovory diskutovat, sdělovat si své odpovědi a vzájemně ovlivnit jedna druhou.

Rozhovor byl veden v pracovním prostředí respondentek na jejich služebním bytě v poledních a odpoledních hodinách, tedy během poledního klidu, kdy většina dětí odpočívá či si hraje. Respondentky tedy měly více prostoru, který mohly rozhovoru věnovat.

Respondentky byly na počátku rozhovoru seznámeny s účelem jeho poskytnutí, jeho tématem, podepsaly informovaný souhlas, jehož nevyplněnou kopii tvoří příloha práce, byly přesvědčené o anonymitě vyhodnocení rozhovoru a dotázány zda souhlasí s nahráváním rozhovoru. Poté došlo k tomuto ještě jednou již během jejich nahrávání, aby zde byl slyšen jejich výslovný souhlas. Na konci rozhovoru bylo respondentkám poděkováno a nabídnuto zprostředkování možnosti přečtení této bakalářské práce, kde by se jednak mohly dozvědět o výsledcích, navržených změnách, ale také by se mohly ujistit o pravdivosti anonymního vyhodnocení.

Rozhovor byl autorkou nahráván do jejího osobního notebooku, kdy poté autorka věnovala několik dní jejich přepsání do písemné podoby textového dokumentu, který již posloužil k vyhodnocení a analýze dat.

Předpokladem bylo, že se pečující tety vyjádří především k faktorům ovlivňujících jejich motivaci k výkonu povolání, které podmínky je ovlivňují nejvíce a které naopak nejméně. Respondentky se také vyjádřily k tomu, zda jsou k výkonu povolání ovlivňované také některými diagnózami dítěte či jeho rodiči.

Struktura rozhovoru byla rozdělena na několik oblastí. Autorka se nejprve ve vstupních otázkách dotazovala na osobnost pečující tety – jak dlouho je v Klokánku zaměstnána, co ji vedlo k výběru tohoto povolání a jaké je její nejvyšší vzdělání.

Další oblastí byly pracovní podmínky Klokánku Štěrboholy, kde se respondentky mohly volně vyjádřit k tomu, zda jsou pracovní podmínky v Klokánku dostatečné, k finančním podmínkám a které podmínky by mohly být lepší.

Dále byl rozhovor zaměřen na samotnou motivaci, kde respondentky dostaly prostor k vyjádření jejich vlastního názoru, co se týče motivace, tedy čím jsou v Klokánku motivované k výkonu povolání nejvíce a čím naopak nejméně.

Předposlední tři otázky byly věnované možným negativním zkušenostem a mírou jejich ovlivnění při setkání s problémovými dětmi umístěnými ve ZDVOP, jejich rodiči a zda je pro respondentky velmi ovlivňující složení dětí umístěných na služebním bytě.

Jako poslední otázka byla zvolena otázka doplňující, kde byly respondentky dotázány, zda se dle nich autorka práce dotázala na vše důležité či zda mají nějaký další relevantní podnět k tématu.

Seznam předem připravených otázek:

- Jak dlouho pracujete jako pečující teta?
- Co Vás vedlo k výběru tohoto povolání?
- Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání a v jakém oboru?
- Myslíte si, že jsou pracovní podmínky v tomto Klokánku dostatečně motivující?
- Je pro Vás Vaše finanční odměna za práci dostačující?

- Uveďte prosím, čím je motivován Váš pracovní výkon nejvíce a čím naopak nejméně?
- Jak moc ovlivní Vaši motivaci k pracovnímu výkonu dítě, u kterého již dopředu víte, že bude nějakým způsobem „problémové“ (např. agresivita, psychiatrická diagnóza apod.)?
- Je pro Váš pracovní výkon ovlivňující věkové složení dětí umístěných na bytě, na kterém během Vašeho pracovního týdne sloužíte?
- Jak moc ovlivňuje výkon Vašeho povolání, když jsou rodiče daného dítěte problémoví? Např. agresivní rodiče, uživatelé návykových látek či rodiče, kteří své děti týrali?
- Máte nějaký další podnět k tomuto tématu, na který nebylo během rozhovoru poukázáno?

Rozhovory byly po jejich provedení analyzované a výsledky výzkumu by měly být v souladu s praxí, jelikož se jedná o rozhovor s respondenty, kteří tuto praxi vykonávají.

6.1 ANALÝZA DAT

Pomocí předem připravených otázek uvedených v kap. 6 se autorka práce snažila zjistit, jaké jsou faktory ovlivňující motivaci k pracovnímu výkonu pečujících tet ve ZDVOP Klokánek Štěrboholy.

Ot. č. 1 „Jak dlouho pracujete jako pečující teta?“

Odpovědi na tuto otázku jsou z důvodu přehlednosti zaznamenané níže v jednoduché tabulce. Nejdéle zaměstnanou pečující tetou je teta, která v zařízení pracuje již patnáctým rokem, nejkratší zaměstnanou pečující tetou je respondentka, která momentálně v zařízení pracuje půl roku.

Méně než 1 rok	2 pečující tety
1 rok – 5 let	3 pečující tety
5 – 10 let	1 pečující teta
10 – 15 let	4 pečující tety

Tab. 1 – doba zaměstnání na pozici pečující tety.

Ot. č. 2 „Co Vás vedlo k výběru tohoto povolání?“

Na tuto otázku se vesměs všechny pečující tety shodly na odpovědi, že chtějí být užitečné a pomáhat těm, kteří to nejvíce potřebují, tedy ohroženým dětem, a to i přestože se některé k tomuto zaměstnání dostaly úplnou náhodou.

Zde se tedy autorce práce potvrdil předpoklad, že respondentky vedla k výběru tohoto povolání převážně možnost pomoci potřebným.

Ot. č. 3 „Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?“

Tato otázka se dotazovala na nejvyšší dosažené vzdělání pečujících tet, kdy 3 z nich mají střední odborné učiliště, a zbylých sedm respondentek uvedlo střední odborné zakončené maturitní zkouškou. Vystudované obory pečujících tet však mnohdy nesouvisejí s jejich vykonávaným zaměstnáním, objevují se zde obory jako je prodavačka, fotografka, všeobecné gymnázium, speciální pedagogika ve vězeňské službě, hotelová škola, chemická škola či např. ekonomická. Souvisejícími obory jsou vychovatelství a pedagogické zaměření. Spousta pečujících tet má nedokončené další vzdělávání. Na vzdělání pečujících tet nejsou kladené nároky, co se týče oboru, jediným požadavkem je mít alespoň výuční list.

V této otázce se autorce práce potvrdil předpoklad, že žádná z pečujících tet nemá vysokoškolské vzdělání a že se povětšinou opravdu jedná o ženy, které výkon tohoto

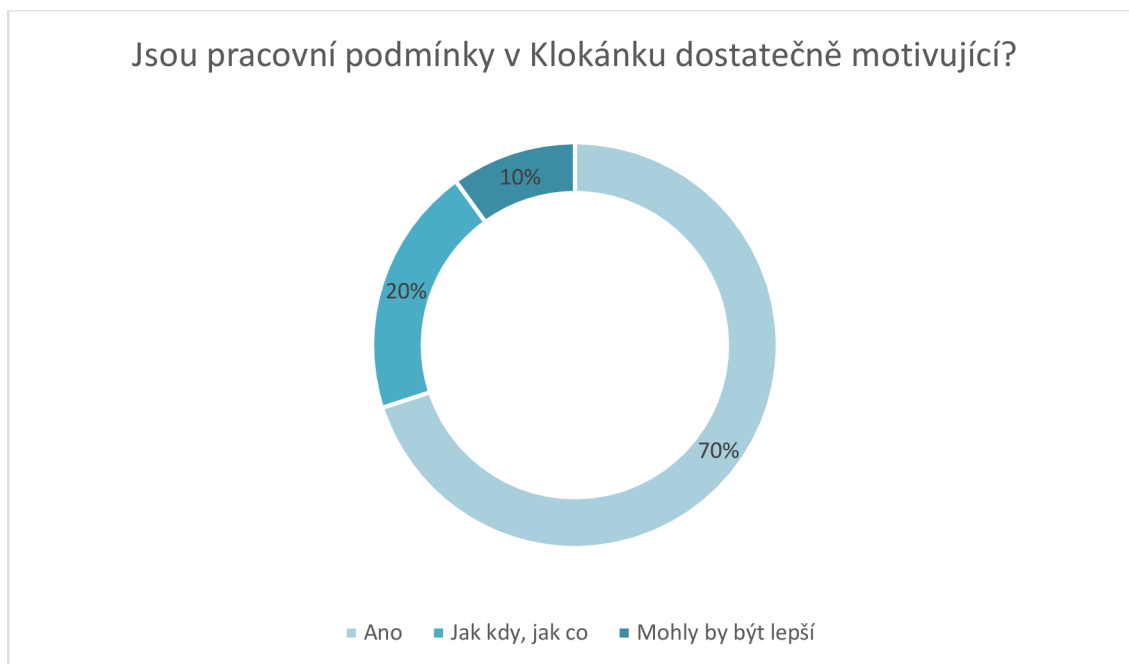
povolání nemají spojené s jejich vzděláním, ale s motivací pomáhat a pečovat o děti. Většina respondentek má však mnohaleté zkušenosti s výchovou jejich dětí, kdy se jedná o bohaté zkušenosti potřebné k výkonu povolání mnohem více, než vzdělání v oboru. I přestože je v Klokánku zaměstnaná respondentka, která doposud vlastní děti nemá, jedná se o respondentku se zkušenostmi s pomocí péče o sourozence a zkušenostmi s dětmi z jiných oblastí, jako jsou např. tábory apod. Respondentku si však velice chválí nejen její kolegyně, ale také vedoucí pracovníci zařízení. Tato respondentka tedy dokazuje, že i přestože nemá zkušenosti s výchovou a každodenní péčí o děti, je možné toto zaměstnání vykonávat a zvládat i bez těchto zkušeností.

Střední odborné učiliště	3 pečující tety
Střední odborné s maturitní zkouškou	7 pečujících tet

Tab. 2 vzdělání pečujících tet.

Ot. č. 4 „Myslíte si, že jsou pracovní podmínky dostatečně motivující?“

Otázka č. 4 se zabývala pracovními podmínkami v Klokánku Štěrboholy a dotazovala se, zda připadají pečujícím tetám jako dostatečně motivující. Jejich odpovědi jsou zaznamenány v grafu níže.



Graf č. 1 – „Jsou pracovní podmínky v Klokánku dostatečně motivující?“

V otázce zaměřené na pracovní podmínky zařízení se autorce spíše potvrdil předpoklad, že je respondentky vnímají jako dostačující. Autorka práce předpokládala, že pracovní podmínky v zařízení budou vnímat pečující tety spíše jako dostačující, a to když bude pominuta finanční odměna za práci. Pouze jedna respondentka v této otázce odpověděla, že by mohly být lepší. Dvě další respondentky tyto podmínky vnímají spíše proměnlivě, kdy uvedly, že jsou dostačující pouze někdy a záleží v čem.

V tomto ohledu by tedy bylo jistě vhodné pracovní podmínky vylepšit, kdy pro jejich zlepšení by autorka práce navrhovala buďto navrnutí změn ředitelce zařízení či osobní setkání na poradě respondentek, vedoucích pracovníků zařízení a předsedkyní FOD. Zde by bylo vhodné, kdyby probíhala tato setkání častěji, kdy by mohla předsedkyně FOD dojíždět vždy v předem daný časový úsek do zařízení na společnou poradou zaměstnanců.

Ot. č. 5 „Je pro Vás Vaše finanční odměna, tedy mzda za práci dostačující?“

Na tuto otázku se odpovědi převážně shodovaly. Z odpovědí respondentek vyplývá, že je jejich finanční odměna je velice nízká a představovaly by si podstatně

vyšší částku. Mzda připadá dostatečná pouze třem respondentkám z deseti, které jsou však již v důchodu a odměnu za práci vnímají dostačující samy pro sebe, avšak také si myslí, že by měla být větší. Zbylých sedm respondentek vnímá mzdu jako velmi nízkou a představovalo by si minimální navýšení alespoň o pět až deset tisíc v čistém. Momentálně je mzda pečujících tet stanovena na 21.700 Kč v hrubém. Ideální částkou by pro respondentky bylo alespoň 30.000 Kč v čistém. Pět z deseti respondentek je nuceno si ve volném týdnu přivydělávat v jiném zaměstnání, např. jako výpomoc v restauraci, osobní asistentka seniorky, kosmetička, fotografka či pomocí příležitostných brigád.

Předpoklad vyhodnocení výzkumných otázek, kdy by motivaci pečujících tet velmi ovlivňovala finanční odměna, byl spíše vyvrácen, i přestože se k tomuto tématu vyjádřily téměř všechny respondentky negativně. Sedm z deseti respondentek uvedlo, že je jejich finanční odměna nedostačující a v průměru by si představovaly její navýšení alespoň o polovinu. Polovina respondentek je nucena si při tomto zaměstnání ve volném týdnu přivydělávat v dalších zaměstnáních. Avšak jejich samotnou motivaci k výkonu tohoto povolání finanční odměna jako taková příliš neovlivňuje, což vyplývá z jejich odpovědí, kdy se shodly na tom, že je třeba toto zaměstnání vykonávat srdcem, ne s touhou po finanční odměně, ale s touhou pomoci ohroženým dětem, péčí o ně a jejich vedením k lepším životním zkušenostem.

Tato otázka je však velice diskutabilní. Dalo by se říci, že pečující tety žijí dva týdny v měsíci v Klokánku, kdy v jejich domácnosti mimo Klokánek v tu chvíli nespotřebují energie, vodu, nemají finanční výdaje, co se týče potravin či jízdného v rámci Klokánku. V tuto chvíli tedy pečující tety dva týdny žijí bez finančních výdajů v Klokánku, jelikož zde nejsou nuceny zabezpečovat výše uvedené výdaje. Tedy ze mzdy pečující tety žijí dva týdny v měsíci, což by se mohlo zdát přiměřenou částkou. Avšak z druhého pohledu, pokud pečující tety nemají vlastní bydlení a bydlí v pronájmu, částka k jeho zaplacení jim již není snížena o danou polovinu měsíce, kdy v místě bydliště nepobývají. Dále jsou zde další výdaje, které neovlivní to, zda je pečující teta přítomna doma či v Klokánku.

Mezi další výhody k základní mzdě patří osobní ohodnocení, možnost využití služebního mobilního tarifu, příspěvek na dopravu a pravidelný příspěvek na Flexi Pass Card.

Ot. č. 6 „Uveďte prosím, čím je motivován Váš pracovní výkon nejvíce a čím naopak nejméně.“

Na tuto otázku se odpovědi respondentek opět nijak výrazně nelišily. Respondentky nejvíce k výkonu jejich povolání motivují děti – péče o ně, pomoc a podpora, když děti „vykvetou“ a pečující tety vidí smysluplnost a výsledky jejich práce, pokrok, který děti udělaly. Motivuje tedy vidět, že jsou děti rády, líbí se jim v rámci možností v Klokánku. Dále také jedna z respondentek uvedla, že ji motivuje, když má večer splněno vše, děti jsou spokojené a spinkají, byt je uklizený a celkové naplnění toho dne. Významná je pro pečující tety také zpětná vazba dětí před jejich odchodem ze zařízení, kdy samy dokážou zhodnotit jejich pobyt v Klokánku, je zde znát pokrok. Vytvoření rodinné atmosféry, ukázat dětem, že lze život prožít jinak a lépe.

Na druhou část otázky, kdy se měly respondentky vyjádřit k tomu, co je motivuje nejméně, bylo vcelku znovu zodpovězeno podobně. Nejméně jsou pečující tety motivovány rodiči dětí, kteří nemají motivaci svoji situaci změnit, jsou agresivní, snaží se dětmi manipulovat apod. Dále občasná náročnost práce po fyzické i psychické stránce (např. noční příjmy dětí či péče o miminko, které se v noci často budí), nezáměr dětí, problémové děti, občasná negativní zkušenost pečující tety, kdy se jí nedaří, tak jak by chtěla, finanční podmínky, o kterých se však v práci píše v ot. č. 5. Jedna z respondentek k tomuto tématu uvedla, že ji nejméně motivují některé kolegyně, více si nepřála se k tomuto vyjádřit.

Z rozhovorů vyplynulo, že největším faktorem ovlivňujícím jejich motivaci k výkonu tohoto povolání jsou tedy děti, jejich podpora a pomoc, kdy se často ohrožené dítě pomocí umístění do ZDVOP zachrání z možného života a zdraví ohrožujícího prostředí. Pro respondentky je motivující, když je znát jejich rozkvět, když se děti naučí něco nového, poznají i jinou životní stránku, kde jsou zahrnuti maximální možnou

láskou, kterou jsou jim schopny respondentky poskytnout, podaří se zajistit potřebnou zdravotní péči, školní docházku, kterou je mnohdy třeba stabilizovat apod. Zkrátka když děti v zařízení prospívají a je znát jejich pokrok. Motivující je pro ně také to, když se při odchodu dětí ze zařízení po uplynutí doby podaří zajistit bezpečné prostředí, a to ať už návratem do rodiny, která umístění dítěte využila jako možnost nápravy či např. do pěstounské péče.

Naopak nejméně motivačními faktory se respondentkám zdála převážně fyzická a psychická namáhavost zaměstnání, kdy v tomto případě by se mohl tento faktor posílit další denní tetou či dobrovolníkem v zařízení, o čemž se zmiňuje respondentka v otázce č. 10.

Ot. č. 7 „Jak moc ovlivní Vaši motivaci k pracovnímu výkonu dítě, u kterého již dopředu víte, že bude nějakým způsobem „problémové“ (např. agresivita, psychiatrická diagnóza apod.)?“

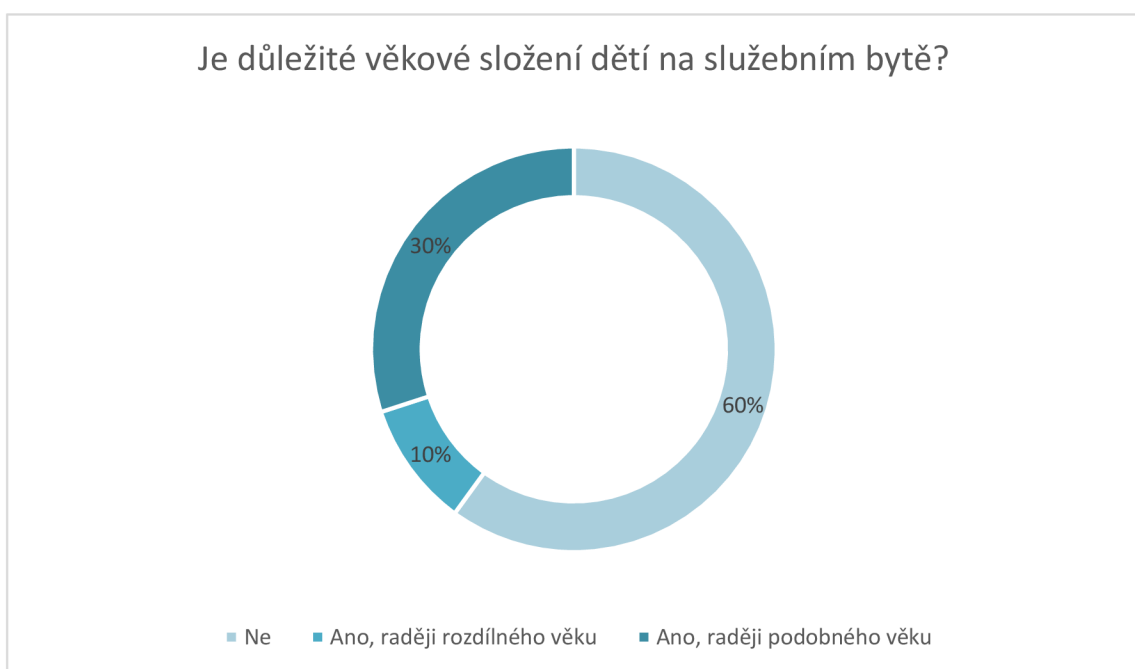
Tato otázka byla zařazena z toho důvodu, že se v poslední době velice častěji stává, že nemají místo v diagnostických ústavech apod. a do Klokánku se tak dostávají děti, které trpí agresivitou či psychiatrickou diagnózou. Mnohdy tyto informace dopředu nejsou známy, pokud však známy jsou, je třeba, aby byly pečující tetě sděleny. Klokánek se těmto příjmům snaží vyvarovat, jelikož jak je již v teoretické práci zmíněno, nejsou zde zaměstnání etopedi ani speciální pedagogové či zdravotníci a těmto dětem tedy není možné poskytnout jim potřebnou odbornou péči, ke které respondentky nejsou kvalifikované.

V odpovědích se respondentky opět většinou shodovaly, kdy se převážně objevovaly odpovědi, že je třeba se na tyto děti navázat, kdy se snaží s těmito dětmi převážně hodně komunikovat. Jsou zde však samozřejmě obavy, ale také výzva, aby to dobře dopadlo, musí si připravit scénář jednání a psychicky se připravit. Pokud cítí, že na to nemám, jdu za vedením pro radu. Jedná se však většinou o vnitřní boj dané pečující tety, snaží se, aby to jejich pracovní výkon neovlivnilo.

Předpoklad, kdy je faktorem ovlivňujícím motivaci pečujících tet to, že již dopředu ví o „problémovosti“ dítěte, byl spíše tedy vyvrácen, kdy i přestože má spousta z nich předchozí obavy z průběhu pobytu dítěte v zařízení, snaží se je na sobě nedat znát a snaží se s daným dítětem vycházet, hodně s ním komunikovat, věnovat se mu, snaží se naplňovat jeho potřeby a navázat se na ně.

Ot. č. 8 „Je pro Váš pracovní výkon ovlivňující věkové složení dítě umístěných na bytě, na kterém během Vašeho pracovního týdne sloužíte?“

Tato otázka je také velice důležitá, protože složení dětí se na sloužícím bytě střídá dle organizačních schopností Klokánku a také dle aktuálního složení dětí v zařízení. Je třeba, aby se při přiřazení dětí na byty přemýšlelo z několika úhlů. Zohledňuje se sourozenecká skupina dětí či již umístěné děti na bytě. Není vhodné, aby společně byli na bytě umístění dva dospívající, převážně dívka a chlapec podobného věku. Dále není vhodné na jeden byt umístit dvě miminka (v dnešní době již nejsou do ZDVOP moc umísťované), avšak v tu chvíli by se jednalo o velikou fyzickou i psychickou zátěž pro pečující tetu. Odpovědi na otázky jsou zpracované v níže uvedeném grafu.



Graf č. 2 „Je důležité věkové složení dětí na služebním bytě?“

Předpoklad autorky práce k této otázce byl, že budou respondentky spíše preferovat složení dětí na služebním bytě v rozdílném věku, a to z důvodu menší náročnosti. Autorka práce měla vzato, že v momentě, kdy jsou na jednom bytě umístěny děti různého věku, např. tříleté, sedmileté, desetileté a patnáctileté, je to pro pečující tety méně náročné, než složení všech dětí např. ve věku kolem čtyř let. V tomto směru se autorka práce domnívala, že bude pro respondentky méně namáhavé, když např. ve výše uvedeném příkladu budou tři starší děti během dne ve škole či školce a respondentka bude mít na starost přes dopoledne pouze jedno dítě, než když bude muset svoji pozornost před dopoledne rozdělit mezi stejně staré děti, které zůstanou po celý den v zařízení.

V tomto ohledu se předpoklad autorky spíše vyvrátil, kdy šest z deseti respondentek uvedlo, že je to pro jejich pracovní výkon ovlivňující věkové složení dětí na služebních bytech a raději by si představovaly děti spíše podobného věku.

Bohužel tento bod nelze ke spokojenosti respondentek vždy zařídit, jelikož do zařízení jsou přijímány děti ve věku od narození do 18 let, tedy musí se vždy vyhovět důležitějším požadavkům na rozložení dětí, které jsou již popsány výše (sourozenecká skupina, adolescenti jiného pohlaví či větší množství novorozenců).

Ot. č. 9 „Jak moc ovlivňuje výkon Vašeho povolání, když jsou rodiče daného dítěte problémoví? Např. agresivní rodiče, uživatelé návykových látek či rodiče, kteří své děti týrali?“

V rámci výkonu povolání ve ZDVOP probíhá spolupráce zaměstnanců Klokánku s rodiči dětí, kteří jsou v zařízení umístěné. S rodiči pečující tety spolupracují převážně na úrovni telefonické a osobní. V tuto chvíli je důležité, aby fungovala vzájemná komunikace s respektem a vzájemnou úctou, kdy jsou mnohdy rodiče agresivní, vyjadřují se vulgárně (převážně vůči druhému rodiči či zaměstnancům zařízení). V tuto chvíli je důležité, aby pečující teta dokázala zvládnout své emoce a v případě takového vyjadřování po telefonu upozornila rodiče, že se takto vyjadřovat

nemůže a v případě dalšího vyjadřování bude telefonát ukončen. Pečující teta poté telefonát může ukončit. V případě osobního setkání se tety snaží

Všechny respondentky se však shodly, že je tyto rodiče ovlivňují pouze v momentě, kdy s nimi musejí jednat právě při telefonátech či osobních návštěvách dětí. V rámci výkonu povolání jako takového je to však neovlivňuje, vnímají to tak, že děti za své rodiče nemohou. V momentě, kdy se rodiče nedokáží uklidnit a jsou stále agresivní, vulgární či zjevně pod vlivem návykových látek, většinou pečující tety zavolají Městskou policii. Dle respondentek je třeba si nastavit hranice, udržovat si odstup a vědět, jakým způsobem vést komunikaci. V případě, kdy si nedokáží poradit je pro většinu z nich útěcha, že mohou odkázat na ředitelku zařízení či na sociální pracovníci.

Předpoklad autorky v této otázce se zcela potvrdil, kdy se autorka domnívala, že budou pečující tety ovlivněny opravdu pouze během jednání s rodiči a ne při výkonu povolání jako takového. V tomto momentě se autorka práce domnívala, že se respondentky již se spoustou těchto rodičů setkaly a nejen, že jsou již schopny s nimi komunikovat, ale také jsou velice dobře informované, jakým způsobem se musí v případě krizové situace zachovat. V tomto ohledu je dle autorky práce velice důležité předání informací mezi sociálními pracovníci a pečujícími tetami, kdy si mohou nastínit možné scénáře ohrožení či konfliktu a možnosti řešení situace ze strany pečujících tet v momentě, kdy v zařízení nejsou sociální pracovníci přítomni.

Ot. č. 10 „Máte nějaký další podnět k tomuto tématu, na který nebylo během rozhovoru poukázáno?“

K této otázce se vyjádřily pouze čtyři respondentky z deseti. Pro jednu z nich by bylo dobré pro její větší motivaci zlepšit komunikaci sociálních pracovníci a tetami, aby věděly více, než jen z papírů, které jim sociální pracovníci předají k přečtení a běžné komunikace. Představovala by si, aby byly více vztažené do děje a byla zde častější komunikace s vedením.

Další ocenila přístup vedení, kdy nemá strach cokoliv vedoucím pracovníkům říci.

Třetí respondentku napadlo, že by se čas od času měla sejít obě směny pečujících tet. Třeba i s ředitelkou zařízení a sociální pracovnící, s tím, že třeba jednou za tři měsíce v úterý když se střídají, vymezit si hodinku nebo dvě čas pro všechny, aby je to víc spojovalo. Aby si jedna směna mohla říci informace s druhou směnou a vidat se s těmi tetami navzájem. Vnímala by to jako stmelení kolektivu, vztahů mezi kolegyněmi a přátelství, něco jako teambuilding. Nejideálnější by to pro ni bylo mimo pracovní území, mimo pracovní dobu. Chápe však, že to tady nejde, jelikož jsou děti stále přítomné, musí v zařízení někdo být, tak tedy třeba ve společenské místnosti. Vnímala by jako motivační možnost vidět se s tou druhou směnou, ne jenom s tou tetou, se kterou si střídají byty. Ideální by bylo si udělat takový ten zlatý střed, kdy dorazí všichni v devět a třeba do dvanácti využít toho, že děti jsou ve škole, školce, popovídat si, zasmát se a třeba jít i někam na oběd, předat si zkušenosti a stmelit kolektiv.

Poslední teta, která se k této otázce vyjádřila, by vnímala jako motivační, kdyby byla v zařízení přítomna další denní teta nebo nějaký dobrovolník, který by vedl školičku v herně pro mladší děti, které nechodí do školy či školky a dopoledne zůstávají na bytech. Tato denní teta či dobrovolník by se měli dopoledne věnovat dětem, aby se mohly pečující tety věnovat povinnostem na bytě, jako je např. vaření obědu či větší úklid. Dříve to v Klokánku takto fungovalo, denní tety pomáhaly pečujícím tetám, ale tehdy bylo také více dětí. Bylo by dobré občas děti takto pohlídat a vymyslet jim aktivní náplň volného času. Co se týče praktikantek, je lepší, když si vezmou děti, jelikož když jsou s pečující tetou na bytě, musí se jim také věnovat a tím pádem stále nemá prostor.

ZÁVĚR

Téma bakalářské práce je velice aktuální, zpracování práce bylo velice přínosné pro vedoucí pracovníky Klokánku Štěrboholy i celkového Fondu ohrožených dětí, ale také pro samotné respondentky, které si díky předem připraveným otázkám uvědomily, jaká je jejich motivace k výkonu tohoto povolání, a pomocí rozhovoru byly vedeny k sebereflexi jejich vykonané práce, což je velice přínosné pro jejich hodnocení a potřebnou sebereflexi k lednovému hodnocení zaměstnanců v příštím roce před prodloužením jejich pracovní smlouvy.

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc jsou velice potřebná zařízení, která jsou hojně využívána při výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Celkový počet ZDVOP v celé ČR činí 49, z toho je 15 zařízení Klokánek. Bez přítomnosti ZDVOP by nemohla sociálně-právní ochrana v praxi fungovat, jelikož by často nebylo možné ohrožené děti ihned umístit do pěstounské péče, tedy by se zcela jistě zvýšil počet zanedbávaných, týraných a zneužívaných dětí. Došlo by však také k většímu počtu dětí, které by byly nuceny žít ve velice nevhodných podmínkách.

Jak již bylo v práci zmíněno, pečující tety jsou v zařízení velice potřebné osobnosti, kdy se opravdu jedná o osobu, kterou vidí dítě poprvé a která se v tomto případě stává jeho náhradní vychovávající osobou, kterou je nutno ze strany dítěte respektovat. Proto je třeba, aby pečující tety vykonávaly své povolání s motivací, láskou a s vůlí těmto dětem pomoci. Pečující tety by neměly být při výkonu povolání negativně naladěné, jelikož by mohlo dojít k přenesení negativní nálady na děti umístěné v zařízení.

V rámci analýzy dat získaných během výzkumu autorky bylo zjištěno, že mezi faktory ovlivňující motivaci pečujících tet patří převážně schopnost pomoci a podpory ohroženým dětem, kdy jsou pečující tety motivovány dobře odvedenou prací, naučením něčeho nového dětem, které neznají spoustu základů a také zpětnou vazbou, nejen slovní ze strany dětí, kdy jim je řečeno, že je mají rády, líbilo se jim v Klokánku a děkují jim, ale také ze strany případu jako takového, když vidí, že se podařilo dítě

navrátit do původní rodiny, která si ustálila podmínky potřebné pro zájem dítěte a jeho vhodný vývoj.

Ze strany negativní je pečujícími tetami vnímáno finanční ohodnocení, kdy i přestože se jedná o velice malou mzdu, nejsou však pečující tety tímto ovlivněny negativně v rámci motivace k výkonu tohoto povolání.

Jako důležité pro budoucí zlepšení by autorka dle výsledků práce vnímala jistě vyšší finanční ohodnocení, častější porady v zařízení a zlepšení komunikace mezi pečujícími tetami a vedoucími zaměstnanci. V rámci zlepšení pracovních podmínek se autorka pokusí zprostředkovat bakalářskou práci předsedkyni fondu, která by v případě možnosti jejího přečtení mohla v rámci ústředí FOD podniknout aktivní změny.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BĚLÍK, Václav, Stanislava SVOBODA HOFERKOVÁ a Blahoslav KRAUS. Slovník sociální patologie. Praha: Grada, 2017. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-0599-1.

CIMRMANNOVÁ, Tereza. *Krize a význam pomáhajících prvního kontaktu: aplikace v kontextu rodinného násilí*. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2205-7.

MATOUŠEK, Oldřich, KŘIŠŤAN, Alois, ed. Encyklopedie sociální práce. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0366-7.

Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 1 Cíle a způsoby činnosti ZDVOP.

Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 6 Personální zabezpečení.

Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 7 Přijímání a zaškolování zaměstnanců.

Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 8 profesní rozvoj zaměstnanců.

Organizační směrnice – Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí Fondu ohrožených dětí, 2022, Standard 9 Přijímání dětí do zařízení.

PLAMÍNEK, Jiří. Tajemství motivace: jak zařídit, aby pro vás lidé rádi pracovali. 3., rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Poradce pro praxi. ISBN 978-80-247-5515-1.

VACÍNOVÁ, Marie a Marta LANGOVÁ. Kapitoly z psychologie učení a výchovy. Vyd. 2. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2007. ISBN 978-80-86723-42-6.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

BERG, Insoo Kim. *Posílení rodiny: základy krátké terapie zaměřené na řešení*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0500-5.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

STRAUSS, Anselm L. a Juliet CORBIN. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999. SCAN. ISBN 80-85834-60-X.

Seznam použitých internetových zdrojů

FILOZOFIE ÚSPĚCHU. Maslowova pyramida lidských potřeb. [online]. 2.3.2011 [cit. 10.2.2023]. Dostupné z: <https://www.filozofie-uspechu.cz/maslowova-pyramida-lidskych-potreb/2/>

SEZNAM ZKRATEK

FOD	Fond ohrožených dětí
Nezl.	nezletilý
OSPOD	Orgán sociálně právní ochrany dětí
ZDVOP	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Maslowova pyramida potřeb.....	Error! Bookmark not defined.13
---	---------------------------------------

Seznam tabulek

Tabulka 1: Doba zaměstnání na pozici pečující tety.....	Error! Bookmark not defined.37
Tabulka 2: Vzdělání pečujících tet.....	Error! Bookmark not defined.38

Seznam grafů

Graf 1: Jsou pracovní podmínky v Klokánku Štěrboholy dostatečně motivující?.....	Error! Bookmark not defined.38
Graf 2: Je důležité věkové složení dětí na služebním bytě?.....	Error! Bookmark not defined.43

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Informovaný souhlas.....I

Příloha B - Přepis rozhovorůII

Příloha A – Informovaný souhlas

INFORMOVANÝ SOUHLAS

Informovaný souhlas týkající se bakalářské práce na téma: „Xxx“

Byl/a jste požádán/a o spolupráci k rozhovoru, audio nahrávce, za účelem získání dat a informací pro potřeby zpracování bakalářské práce na Univerzitě Jana Amose Komenského.

Důraz je kladen na:

- (1) Anonymitu informantů – v prepisech rozhovorů atp. budou odstraněny (i potenciálně) identifikující údaje.
- (2) Mlčenlivost studentky ve vztahu k osobním údajům o účastnících výzkumu (s tím, že se získanými daty a informacemi budu pracovat výhradně já).
- (3) Jako informantka máte právo kdykoli odstoupit od výše uvedené spolupráce.

Děkuji za pozornost věnovanou těmto informacím a žádám Vás tímto o poskytnutí souhlasu s Vaší spoluprací v intencích výše uvedených.

.....

Jméno a příjmení studenta/tky (e-mail, resp. tel studenta/studentky):

Podpis studenta/tky:

Udělují souhlas s mou spoluprací/účastí ve výše uvedeném smyslu.

(Jméno) Podpis informanta/tky:

V dne

Příloha B – Přepis rozhovorů

Respondentka č. 1

Dobrý den, děkuji za rozhovor do mé bakalářské práce na téma faktory ovlivňující motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu ve zdvop klokánek Štěrboholy. Dále bych Vás chtěla ujistit, že vyhodnocení rozhovoru bude zcela anonymní a chtěla bych se Vás zeptat, zda souhlasíte s tím, že bude nahráván.

- Ano souhlasím.
- Jak dlouho pracujete jako pečující teta? V tomto Klokánku?
 - Jsem tu celkem 15 let, ale dělala jsem předtím denní teta asi čtyři roky. 11 let jako pečující teta, v tomto Klokánku.
- Co Vás vedlo k výběru tohoto povolání?
 - Byla jsem u kamarádky, která v té době pracovala v Hostivicích, a zaujalo mě to, tak jsem to zkusila.
- Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání a v jakém oboru? I nedokončené.
 - Střední odborné, prodavačka. Nedokončené nemám.
- Myslíte si, že jsou pracovní podmínky dostatečně motivující?
 - Jde o děti. Jak kdy, jak v čem.
- Je pro Vás Vaše finanční odměna, tedy mzda za práci dostačující? Kolik více? Jiná práce?
 - Tím, že jsem v důchodu, tak momentálně již ano, jeden čas to ale bylo hodně špatný. Určitě by si tety, které jsou na tom platu závislé, by zasloužily více. Takových 25-30 čistého by si určitě zasloužily, což není ani průměrná mzda. Ve volném týdnu další zaměstnání nemám.
- Uveďte prosím, čím je motivován Váš pracovní výkon nejvíce a naopak nejméně.
 - Nejvíce dětmi, to jsou taková táhla. Když vidím nějaký výsledek a pokrok, když tu vykvetou. Nejméně rodiči dětí.
- Jak moc ovlivní Vaši motivaci k pracovnímu výkonu dítě, u kterého již dopředu víte, že bude nějakým způsobem „problémové“ (např. agresivita, psychiatrická diagnóza apod.)?

- I na tyhle děti se já vždy nějak navážu. I když nedávám, vždy to nějak jde. Můj pracovní výkon to většinou neovlivní. Z každého se snažím něco vymáčkout.
- Je pro Váš pracovní výkon ovlivňující věkové složení dětí umístěných na bytě, na kterém během Vašeho pracovního týdne sloužíte?
 - Ne.
- Jak moc ovlivňuje výkon Vašeho povolání, když jsou rodiče daného dítěte problémoví? Např. agresivní rodiče, uživatelé návykových látek či rodiče, kteří své děti týrali? Je to ovlivňující v rámci výkonu povolání nebo jen při jednání s rodiči?
 - To je veliký problém. Ovlivní mě to v rámci jednání s nimi, děti do toho vůbec netahám.
- Máte nějaký další podnět k tomuto tématu, na který nebylo během rozhovoru poukázáno?
 - Zlepšit asi komunikaci sociálních pracovníků s tetami, abychom věděly více, než jen z papírů. Abychom byly více vztažené do děje, častější komunikace s vedením.

Děkuji za rozhovor, v případě zájmu Vám jistě mohu zprostředkovat svoji bakalářskou práci k nahlédnutí.

Respondentka č. 2

Dobrý den, děkuji za rozhovor do mé bakalářské práce na téma faktory ovlivňující motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu ve zdvop klokánek Štěrboholy. Dále bych Vás chtěla ujistit, že vyhodnocení rozhovoru bude zcela anonymní a chtěla bych se Vás zeptat, zda souhlasíte s tím, že bude nahráván.

- Ano.
- Jak dlouho pracujete jako pečující teta? V tomto Klokánku?
 - Teď to bude rok.
- V tomto Klokánku?
 - Ano.
- Co Vás vedlo k výběru tohoto povolání?
 - Asi jak mám svoje čtyři děti a vyskočilo to na mě na internetu. Už jsem nechtěla pracovat tam, kde jsem pracovala, tak jsem to zkusila.

- Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání a v jakém oboru? I nedokončené.
 - o SOU, prodavačka. Nedokončenou mám nástavbu.
- Myslíte si, že jsou pracovní podmínky dostatečně motivující?
 - o Pracovní asi ano, finanční určitě ne.
- Je pro Vás Vaše finanční odměna, tedy mzda za práci dostačující? Kolik více?
 - o No to určitě ne. Představovala bych si tak 28 čistého. Ve volném týdnu chodím na brigády.
- Uveďte prosím, čím je motivován Váš pracovní výkon nejvíce a naopak nejméně.
 - o Nejvíce mne to tady baví, jsem tady ráda, na děti jsem si zvykla. Teď jsou tu nové, na ty jsem si taky zvykla. Nejméně, je to fuška. Už je dneska neděle a už nemůžu. Motivuje mne, když děti dělají pokroky a tak dále.
- Jak moc ovlivní Vaši motivaci k pracovnímu výkonu dítě, u kterého již dopředu víte, že bude nějakým způsobem „problémové“ (např. agresivita, psychiatrická diagnóza apod.)?
 - o Mám hrůzu v očích. Ale dá se to zvládnout, není to jediný případ, už jsme asi zvyklí.
- Je pro Váš pracovní výkon ovlivňující věkové složení dětí umístěných na bytě, na kterém během Vašeho pracovního týdne sloužíte?
 - o Asi jak tu mám teď tři menší a jednoho patnáctiletého, tak asi je to blbý no, protože ten velký je tady spíš chudák. Asi bych byla raději, kdybych měla všechny čtyři děti podobného věku.
- Jak moc ovlivňuje výkon Vašeho povolání, když jsou rodiče daného dítěte problémoví? Např. agresivní rodiče, uživatelé návykových látek či rodiče, kteří své děti týrali? Je to ovlivňující v rámci výkonu povolání nebo jen při jednání s rodiči?
 - o Tak já s nimi víceméně nejsem v kontaktu, takže akorát o těch návštěvách. Samozřejmě, když se třeba muselo dát dýchat, tak to jsem měla strach, že budou agresivní. Co mi vadí, když tady paní má třeba více dětí a pak tam na mě začne machrovat, že tohle dítě má tamto a je pro něj nejlepší tamto.
- Máte nějaký další podnět k tomuto tématu, na který nebylo během rozhovoru poukázáno?
 - o Asi mě nic nenapadá.

Děkuji za rozhovor, v případě zájmu Vám jistě mohu zprostředkovat svoji bakalářskou práci k nahlédnutí.

Respondentka č. 3

Dobrý den, děkuji za rozhovor do mé bakalářské práce na téma faktory ovlivňující motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu ve zdvop klokánek Štěrboholy. Dále bych Vás chtěla ujistit, že vyhodnocení rozhovoru bude zcela anonymní a chtěla bych se Vás zeptat, zda souhlasíte s tím, že bude nahráván.

- Souhlasím.
- Jak dlouho pracujete jako pečující teta? V tomto Klokánku?
 - Jeden rok. V tomto Klokánku.
- Co Vás vedlo k výběru tohoto povolání?
 - Být užitečná a někomu pomáhat.
- Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání a v jakém oboru? I nedokončené.
 - Střední odborné, obor fotograf. Nedokončené žádné.
- Myslíte si, že jsou pracovní podmínky dostatečně motivující?
 - Asi ano.
- Je pro Vás Vaše finanční odměna, tedy mzda za práci dostačující? Kolik více?
 - Ano. Mohla by být lepší. Představovala bych si více 5 – 10 tisíc v čistém. Ve volném pracovním týdnu příležitostně fotografuji
- Uveďte prosím, čím je motivován Váš pracovní výkon nejvíce a naopak nejméně.
 - Asi když vidím, že to má smysl, že děti jsou rády, to co pro ně dělám, se jim líbí, nebo to aspoň naplňuje nějaký jejich dobrý pocit. Nejméně mne motivuje asi nezájem od těch dětí.
- Jak moc ovlivní Vaši motivaci k pracovnímu výkonu dítě, u kterého již dopředu víte, že bude nějakým způsobem „problémové“ (např. agresivita, psychiatrická diagnóza apod.)?
 - Spíš je to asi výzva, aby to dobře dopadlo. Připravuji se na to trošku psychicky, připravuji si nějaký scénář svého jednání.
- Je pro Váš pracovní výkon ovlivňující věkové složení dětí umístěných na bytě, na kterém během Vašeho pracovního týdne sloužíte?
 - Ne, vůbec.
- Jak moc ovlivňuje výkon Vašeho povolání, když jsou rodiče daného dítěte problémoví? Např. agresivní rodiče, uživatelé návykových látek či rodiče, kteří své děti týrali? Je to ovlivňující v rámci výkonu povolání nebo jen při jednání s rodiči?

- Není to příjemné, ale dá se na to zvyknout. Ovlivňuje mne to pouze v momentě, kdy musím s těmito rodiči jednat.
- Máte nějaký další podnět k tomuto tématu, na který nebylo během rozhovoru poukázáno?
 - Nenapadá mne nic.

Děkuji za rozhovor, v případě zájmu Vám jistě mohu zprostředkovat svoji bakalářskou práci k nahlédnutí.

Respondentka č. 4

Dobrý den, děkuji za rozhovor do mé bakalářské práce na téma faktory ovlivňující motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu ve zdvop klokánek Štěrboholy. Dále bych Vás chtěla ujistit, že vyhodnocení rozhovoru bude zcela anonymní a chtěla bych se Vás zeptat, zda souhlasíte s tím, že bude nahráván.

- Ano, souhlasím.
- Jak dlouho pracujete jako pečující teta? V tomto Klokánku?
 - V tomto Klokánku 6 rok, celkem 10. Předtím jsem pracovala v Brně.
- Co Vás vedlo k výběru tohoto povolání?
 - Vztah k dětem. Vzhledem k tomu, že jsem byla sama na tři děti, vychovala jsem je a ta práce je mi velmi blízká a proč si ji nenechat zaplatit.
- Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání a v jakém oboru? I nedokončené.
 - Středoškolské gymnázium, dál jsem se nedostala.
- Myslíte si, že jsou pracovní podmínky dostatečně motivující? Co byste si představovala lepší?
 - Mohly by být i lepší. Představovala bych si lepší plat. Když si vezmu, že moje děti, které nastoupí po škole, mají daleko větší plat než já. Asi hlavně ten plat, ale tahle práce se nedá dělat hlavně kvůli penězům. Člověk musí mít vztah k těm dětem, jinak to asi nezvládne.
- Je pro Vás Vaše finanční odměna, tedy mzda za práci dostačující? Kolik více?
 - Není. Více bych si představovala, čím více tím lépe. Myslím si, že ten plat by měl být mnohem vyšší i vzhledem k tomu, že projedu spoustu peněz. Ve

volném týdnu jsem pracovala v hospodě a nyní se starám o starší paní po mrtvici.

- Uveďte prosím, čím je motivován Váš pracovní výkon nejvíce a naopak nejméně.
 - Nejvíce tím, když večer ty děti spí, mám navařeno, uklizeno a mám všechno splněno. Mám z toho potom dobrý pocit, že to k něčemu je. Nejméně když se nedaří, jsou děti nemocné nebo to nejde tak, jak bych chtěla.
- Jak moc ovlivní Vaši motivaci k pracovnímu výkonu dítě, u kterého již dopředu víte, že bude nějakým způsobem „problémové“ (např. agresivita, psychiatrická diagnóza apod.)?
 - Samozřejmě jsou tam obavy, strach, protože člověk neví, pak až po seznámení si buď člověk k tomu dítěti najde cestu, anebo to prostě někdy bohužel nejde. V momentě, kdy to nejde, snažím se na tom pracovat. Pokud na to nemám, tak to řeknu.
- Je pro Váš pracovní výkon ovlivňující věkové složení dětí umístěných na bytě, na kterém během Vašeho pracovního týdne sloužíte?
 - Samozřejmě je lepší, když jsou si věkově blíží, protože 18ti letý kluk například a k tomu miminko, tak potom ten volný čas nejde skloubit, každý má své potřeby a vždy se to musí odvíjet od toho nejmenšího. Věkově podobným dětem se můžu více věnovat.
- Jak moc ovlivňuje výkon Vašeho povolání, když jsou rodiče daného dítěte problémoví? Např. agresivní rodiče, uživatelé návykových látek či rodiče, kteří své děti týrali? Je to ovlivňující v rámci výkonu povolání nebo jen při jednání s rodiči?
 - Vzhledem k tomu, že jsem se s takovými rodiči už setkala, musím si udržovat nějaký odstup a samozřejmě si říct, jaké jsou hranice a když neví, tak usměrnit, protože pak škodí i tomu dítěti. Ovlivňuje mne to při jednání s rodiči.
- Máte nějaký další podnět k tomuto tématu, na který nebylo během rozhovoru poukázáno?
 - Asi každý Vám řekne, že motivací je svým způsobem to ohodnocení a přístup vedení. S tím jsem za sebe spokojená. Nemám strach cokoliv vedení říct.

Děkuji za rozhovor, v případě zájmu Vám jistě mohu zprostředkovat svoji bakalářskou práci k nahlédnutí.

Respondentka č. 5

Dobrý den, děkuji za rozhovor do mé bakalářské práce na téma faktory ovlivňující motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu ve zdvop klokánek Štěřboholy. Dále bych Vás chtěla ujistit, že vyhodnocení rozhovoru bude zcela anonymní a chtěla bych se Vás zeptat, zda souhlasíte s tím, že bude nahráván.

- Ano, souhlasím.
- Jak dlouho pracujete jako pečující teta?
 - Dva a půl roku, v tomto Klokánku.
- Co Vás vedlo k výběru tohoto povolání?
 - Práce s dětmi. Dříve jsem pracovala jako vychovatelka vy výchovném ústavu ve věku od 15 do 18 let. Práce mi hodně dala, motivovala mě, protože mi ukázala i jiný směr, kdy jsem dokázala porovnat svoje děti a svěřence. Pak přišlo vyčerpání, únava, takže jsem skončila a deset let dělám kosmetičku. Ne že by mě ta práce nebavila, pořád mě naplňuje, ale už mi chybělo to, že moje děti odešly z baráku a to být tou potřebnou. Víím, že v Klokánku u dětí potřebná jsem. Kosmetičku dělám stále, jsem týden v Klokánku a týden v salonu.
- Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání a v jakém oboru?
 - Dokončené střední s maturitou speciální pedagogika ve vězeňské službě, nedokončené bakalářské speciální pedagogika a vychovatelství.
- Myslíte si, že jsou pracovní podmínky dostatečně motivující?
 - Co se týká chodu Klokánku, tak určitě. Samozřejmě finanční stránka, o té se bavit nemůžeme, protože tuhle práci člověk nemůže dělat pro peníze, le to srdci tady má. Já to beru jako druhý domov. Osobně si myslím, že by tu neměli pracovat určití lidé, tety, které sem chodí jen protože. Tady je to postavené na tom těm dětem něco předat, dát jim to zázemí, ukázat jim jiný svět, než viděli a prožili a ukázat, že ta láska a domov a zázemí, kde se mají mít rádi, nemají si ubližovat a nemají vidět ten svět zle.
- Je pro Vás Vaše finanční odměna, tedy mzda za práci dostačující?
 - Myslím si, že ne, i přestože máme úžasnou paní ředitelku, snaží se nám to kompenzovat jinak. Myslím si, že je to malá odměna za tu práci. Když to

porovnám se státním podnikem, výchovným ústavem, kde jsem pracovala, tenkrát jsem měla tu samou výplatu co tady a končila jsem v roce 2009. Dneska když se občas bavím s těmi mými kolegy, tak mají jednu tolik a myslím si, že ta práce a ta psychická práce, tak si myslím, že by to mohlo být minimálně o půlku víc.

- Uveďte prosím, čím je motivován Váš pracovní výkon nejvíce a naopak nejméně.
 - Ty děti mě táhnou, to je můj motor, nejen že si s nimi rozumím, ale dokážu jim něco dát a předat a když to vezmu zpětnou vazbou, tak než odejdou, vidím, co všechno se podařilo, naučili se a kam se ty děti posunuly. Nejméně kolegyně. Mám úžasnou paní ředitelku, skvělou sociální pracovníci, i jsou suprové kolegyně, kromě dvou, víc se k tomu asi nechci vyjadřovat.
- Jak moc ovlivní Vaši motivaci k pracovnímu výkonu dítě, u kterého již dopředu víte, že bude nějakým způsobem „problémové“ (např. agresivita, psychiatrická diagnóza apod.)?
 - Já se snažím s takovými dětmi hodně mluvit, aby se otevřely, aby si aspoň k někomu z nás našli nějakou cestu, kdy oni mají ten psychický problém, tak aby dokázali umět přijít za tím daným člověkem, ať už jsem to já, sociální pracovníce nebo kterákoliv teta tady a prostě mluvili. Aby se otevírali, mluvili a řešilo se to. Za tu dobu co jsem tady se mi to několikrát podařilo, řekla bych, že ve většině případů se mi to povedlo, kdy ty děti jdou za mnou a já jsem strašně ráda, protože viz jedna slečna, tak už vím, že není tak moc psychiatrická, nemá takový ataky, už tolik nepláče a už se taky kouká na život trochu jinak a není tak moc ublížená jak byla. Pracovní výkon to znatelně neovlivní, mám i zkušenosti z výchovného ústavu. Ten mi mnoho dal, jezdili jsme i na různé kurzy. Byla jsem jedna z nejlepších na kurzu sebeovládání.
- Je pro Váš pracovní výkon ovlivňující věkové složení dětí umístěných na bytě, na kterém během Vašeho pracovního týdne sloužíte?
 - Ne, určitě ne, dá se pracovat jak s malými, tak i velkými. Je třeba dokázat dát děti dohromady, aby se respektovaly navzájem a pomáhali si. Naopak si myslím, že je to dobře, když jsou na bytě malý i velký, musí se navzájem pochopit a pomáhat si navzájem. I přestože to neznají, tak během pobytu u nás poznají, že to tak funguje.

- Jak moc ovlivňuje výkon Vašeho povolání, když jsou rodiče daného dítěte problémoví? Např. agresivní rodiče, uživatelé návykových látek či rodiče, kteří své děti týrali?
 - o Samozřejmě člověk na to nesmí koukat, i když je tím lehce ovlivněn. Jsem taky člověk, ale umím to potlačit a snažím se s těmi rodiči jednat na úrovni. Radši se stáhnu, než aby byl nějaký konflikt. Nenápadně jim říct, že to jde taky jinak. Pokud to nejde, tak jim to neřeknu ani nenápadně. Ovlivňuje me to v momentě, kdy s nimi musím jednat.
- Máte nějaký další podnět k tomuto tématu, na který nebylo během rozhovoru poukázáno?
 - o Napadlo mě, nebo mi tak spíše visí v hlavě, že by se čas od času měla sejít celá ta parta těch tet, obě dvě ty směny. Třeba i s paní ředitelkou i paní sociální, s tím, že třeba jednou za tři měsíce v úterý když se střídáme, proč si neudělat hodinku nebo dvě čas pro všechny, aby nás to víc spojovalo. Aby jedna směna si mohla říct věci s tou druhou směnou a vídat se s těmi tetami navzájem. Spíš jako stmelení toho kolektivu a toho přátelství. Něco jako teambuilding. Bylo by to dobré mimo, když je člověk mimo pracovní území, tak je to takové volnější, mimo pracovní dobu. Vím ale, že to tady nejde, děti jsou tu pořád, musí tady někdo být, tak i třeba ve společenské místnosti, ale bylo by dobré, abychom se všichni scházeli a vídali, protože máme možnost se vidět s tou druhou stranou, ne jenom s tou tetou, se kterou se střídáme byty. S mojí kolegyní, já třeba přijedu dřív a moje kolegyně odjíždí hrozně brzy, a když je to naopak, tak přijíždí ona později a já odpoledne odjíždím. Myslím si udělat takový ten zlatý střed, fajn, budeme tady všichni v devět a třeba do dvanácti využít toho, že děti jsou ve škole, školce, tak do dvanácti si můžeme v klidu pokecat, zasmát se a třeba jít i někam na oběd nebo jakože někam mimo. Nebo si předat zkušenosti. Takové stmelení kolektivu.

Děkuji za rozhovor, v případě zájmu Vám jistě mohu zprostředkovat svoji bakalářskou práci k nahlédnutí.

Respondentka č. 6

Dobrý den, děkuji za rozhovor do mé bakalářské práce na téma faktory ovlivňující motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu ve zdvop klokánek Štěrboholy. Dále bych Vás chtěla ujistit, že vyhodnocení rozhovoru bude zcela anonymní a chtěla bych se Vás zeptat, zda souhlasíte s tím, že bude nahráván.

- Souhlasím.
- Jak dlouho pracujete jako pečující teta?
 - Letos to bude 15 let. V tomto Klokánku.
- Co Vás vedlo k výběru tohoto povolání?
 - Jelikož jsem už pracovala s dětmi předtím, dodělávala jsem si pedagogickou školu, tak jsem opět chtěla pracovat s dětmi a vybrala jsem si Klokánek. Předtím jsem dělala vychovatelku na internátě.
- Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání a v jakém oboru?
 - Středoškolská ekonomická a pedagogická škola. Potom jsem pokračovala sociálně-právní školou tady na Karlovce, ale bohužel mi tady neumožnil Klokánek, abychom chodili do školy, takže jsem musela skončit.
- Myslíte si, že jsou pracovní podmínky dostatečně motivující?
 - Jak kdy, jak v čem. To bych musela o tom více přemýšlet, jako co konkrétně třeba. Někdy je to hodně náročné, prostě je to různorodá skladba dětí, když třeba jsem měla mimino a v noci se nevyspíte, tak je to hodně náročné a věnovat se k tomu dalším dětem přes den, ale to nikdo neovlivní, to k tomu patří, to jiné podmínky nejdou. Já jsem na to tady zvyklá, že o tom ani nepřemýšlím no, takže asi jo. Motivující je pro mě ten týden volna, protože kdybych to měla dělat v kuse, je pro mne motivující, že si odpočinu pak, takže to mi vyhovuje. Druhé zaměstnání v žádném případě nemám.
- Je pro Vás Vaše finanční odměna, tedy mzda za práci dostačující?
 - Jako asi ne. Více tak asi nějakou normální průměrnou mzdu, tak 30 čistého.
- Uveďte prosím, čím je motivován Váš pracovní výkon nejvíce a naopak nejméně.
 - Pořád mě ta práce baví s těmi dětmi a to mě asi motivuje nejvíce a nejméně asi ta fyzická práce, že jsem hodně unavená po tom týdnu, když máme např. miminko na bytě, nebo když máme službu, tak je to taky hodně náročný.

- Jak moc ovlivní Vaši motivaci k pracovnímu výkonu dítě, u kterého již dopředu víte, že bude nějakým způsobem „problémové“ (např. agresivita, psychiatrická diagnóza apod.)?
 - Tak už jsem tady zažila hodně, takže nehroučím se z toho. Musím si vždy říct, že to prostě nějak zvládnou. Zatím jsem se ještě nezhroutila. Minulá psycholožka říkala, že co tě nezabije, to tě posílí a je to pravda. Protože už jsem tu opravdu zažila strašně moc těch situací náročných, že prostě se pak nehroučím no. Jsem zocelená.
- Je pro Váš pracovní výkon ovlivňující věkové složení dětí umístěných na bytě, na kterém během Vašeho pracovního týdne sloužíte?
 - Jak říkám, u těch miminek, když se v noci nevyspíte a přes den si nemůžete lehnout. Třeba ženská na mateřský si může s dítětem třeba i lehnout, ale tady nemůžete, protože jsou tady i ostatní děti, takže to nevyspání je asi úplně nejhorší.
- Jak moc ovlivňuje výkon Vašeho povolání, když jsou rodiče daného dítěte problémoví? Např. agresivní rodiče, uživatelé návykových látek či rodiče, kteří své děti týrali?
 - Jako otráví to práci, ale snažíme se. Neovlivňuje to výkon povolání jako takového, spíše jen při jednání s těmi rodiči. Ale já se snažím, zatím jsem pořád měla štěstí, že jsem neměla úplně zas tak strašně problémový ty rodiče. Snažím se s nimi vždy nějak vyjít.
- Máte nějaký další podnět k tomuto tématu, na který nebylo během rozhovoru poukázáno?
 - Nevím, tak jako neovlivníme to, co nám chodí za děti, jak se budou chovat. Možná by bylo dobré, kdyby třeba byla nějaká denní teta nebo někdo, kdo by byl ve školce dole, že by se dala třeba dělat nějaká ta práce bez těch dětí. Asi nám tady denní teta chybí. Že by nám někdo ty děti vzal občas ven dopoledne, když vaříme a tak. To jsme měli dřív, ty denní tety pomáhaly těm tetám se vším, i žehlily, což teda nepotřebuju. Spíš bych potřebovala ty děti někdy pohlídat, abych si mohla udělat nějakou jinou práci. Nějaký generální úklid nebo něco, to se těžko při těch dětech dělá. Tak to mi tady asi trochu schází, protože jsem zažila, že dřív prostě to takhle bylo, ale to bylo víc dětí. Ty denní tety pomáhaly. Co se týče praktikantek, je lepší, když si vezmou děti do herny,

když je mám na bytě, tak stejně něco jakoby chtějí a já na to stejně nemám klid. Pořád je sleduju a pozoruju a vstupuju do toho, jak se s těmi dětmi baví.

Děkuji za rozhovor, v případě zájmu Vám jistě mohu zprostředkovat svoji bakalářskou práci k nahlédnutí.

Respondentka č. 7

Dobrý den, děkuji za rozhovor do mé bakalářské práce na téma faktory ovlivňující motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu ve zdvop klokánek Štěrboholy. Dále bych Vás chtěla ujistit, že vyhodnocení rozhovoru bude zcela anonymní a chtěla bych se Vás zeptat, zda souhlasíte s tím, že bude nahráván.

- Ano.
- Jak dlouho pracujete jako pečující teta?
 - Jako pečující teta pracuji asi půl roku. V tomto Klokánku.
- Co Vás vedlo k výběru tohoto povolání?
 - Určitě práce s dětmi, prospěšný režim a pomoc dětem. Do Klokánku jsem se dostala přes paní ředitelku, kdy jsme se bavily na táboře a domluvily jsme se, že můžu jít na pohovor a poté na zkušební týden.
- Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání a v jakém oboru?
 - Střední s maturitou, je to hotelovka. Dále momentálně studuji ekonomku.
- Myslíte si, že jsou pracovní podmínky dostatečně motivující?
 - Jo, já si myslím, že jsou.
- Je pro Vás Vaše finanční odměna, tedy mzda za práci dostačující?
 - To bohužel ne. Představovala bych si aspoň 25 tisíc v čistém. Jiné zaměstnání nemám, spíše si přivydělávám nárazově, táta má hospodu, tak mu tam občas vypomáhám, když je potřeba a když jsou akce.
- Uveďte prosím, čím je motivován Váš pracovní výkon nejvíce a naopak nejméně.
 - Nejvíce mne baví práce s těmi dětmi, starat se o ně, hrát si s nimi a vytvářet jim tu rodinnou atmosféru. Je pro mě ale i dobré, když jsem týden doma, protože mám čas na školu a více osobního volna. Nejméně, je to tu hodně psychicky náročné a ty finanční podmínky, ale jinak je to fajn.

- Jak moc ovlivní Vaši motivaci k pracovnímu výkonu dítě, u kterého již dopředu víte, že bude nějakým způsobem „problémové“ (např. agresivita, psychiatrická diagnóza apod.)?
 - Tak asi to ovlivní, že trochu zbrzdím a budu taková nejistá, ale po domluvě snad by se to dalo řešit. Takže podle toho chování. Dalo by se říci, že si k těmto dětem snažím najít cestu a kompromisem spolu fungovat.
- Je pro Váš pracovní výkon ovlivňující věkové složení dětí umístěných na bytě, na kterém během Vašeho pracovního týdne sloužíte?
 - Asi ne, je to v pohodě. Pro mě osobně jsou na péči nejnáročnější ty miminka a vstávání v noci a potom i ty skoro dospívající, ty jsou naopak v pubertě a jinak si myslím, že to snad zvládám.
- Jak moc ovlivňuje výkon Vašeho povolání, když jsou rodiče daného dítěte problémoví? Např. agresivní rodiče, uživatelé návykových látek či rodiče, kteří své děti týrali?
 - Je to pro mě těžké téma, protože už koukám na ty děti jinak nebo i na ty rodiče. Samozřejmě se držím profesionálně v práci, ale vnitřně mě to fakt štve. Je to práce, s tím do toho člověk šel. Ovlivňuje mne to i při výkonu jako takového, protože to není člověku lhostejný, takže mě to vnitřně vytáčí. Ovlivňuje mne to spíše negativně.
- Máte nějaký další podnět k tomuto tématu, na který nebylo během rozhovoru poukázáno?
 - Ne, myslím, že jste se zeptala na všechno.

Děkuji za rozhovor, v případě zájmu Vám jistě mohu zprostředkovat svoji bakalářskou práci k nahlédnutí.

Respondentka č. 8

Dobrý den, děkuji za rozhovor do mé bakalářské práce na téma faktory ovlivňující motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu ve zdvop klokánek Štěrboholy. Dále bych Vás chtěla ujistit, že vyhodnocení rozhovoru bude zcela anonymní a chtěla bych se Vás zeptat, zda souhlasíte s tím, že bude nahráván.

- Ano, souhlasím a ráda Vám poskytnu rozhovor.

- Jak dlouho pracujete jako pečující teta?
 - o Jako pečující teta pracuji již třináctým rokem. Začala jsem v Dlouhé Loučce, byla jsem tam asi rok a půl a odešla jsem do Brna, protože moje dvě dcery studovaly v Brně vysokou školu a v Přerově, kde jsem předtím bydlela, jsme prodali dům a odešli jsme kvůli dcerám, aby mohly studovat z místa bydliště a nemusely dojíždět, protože to bylo takové nepříjemné a zdlouhavé. Potom jsem přišla na výpomoc, pouze na výpomoc do Prahy do Klokánku, pozval si mě pan vedoucí Vaněk, který tady ještě byl, protože chyběly tety, protože byly nemocné a nás v Brně bylo více. Takže jsem přišla na výpomoc a nabídli mi tady práci, jestli tady nechci zůstat. A já jsem zůstala, protože se mi tady líbilo. A líbí se mi tu doposud.
- Co Vás vedlo k výběru tohoto povolání?
 - o Řeknu Vám to úplně přesně, vedl mě k tomu můj zdravotní stav. Zhoršil se mi, byla jsem předtím učitelka celý život, mám vystudované vychovatelství, učitelku mateřské školy a tři semestry učitelství prvního stupně, kdy jsem to nedokončila, protože jsem šla na mateřskou. Nicméně jsem byla na pozici zástupce ředitele mateřské školy, velké MŠ se sto dětmi. Asi ty starosti a ta administrativa se mi trošku podepsaly na zdraví, takže jsem to přestala dělat, musela jsem skončit ze zdravotních důvodů a pak jsem byla půl roku úplně bez zaměstnání, pak jsem chvíli pracovala v chráněných dílnách, protože jsem dokonce dostala invalidní důchod a protože tadyta práce je sice velice náročná fyzicky i psychicky, ale dá se to zvládnout, dá se to rozložit do těch 24 hodin, co tady jsme a může si člověk i odpočinout. Objevila jsem inzerát výběrového řízení vlastně do toho Olomouce do Dlouhé Loučky a z 370 účastníků, to si pamatuji dodnes, jsem prošla já a moje kolegyně Libuška, která tady taky pracovala, byly jsme vybrané, začaly jsme pracovat a protože já ráda pracuji s dětmi, mám ráda děti, mám ráda zvířata a taková práce mne naplňuje doposud.
- Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání a v jakém oboru?
 - o Zodpovězeno výše.
- Myslíte si, že jsou pracovní podmínky dostatečně motivující?
 - o No když to tak vezmu podle sebe, pro mne motivující jsou, protože jsou ty děti úplně nové a oni přijdou zanedbané, mají malé povědomí o tom, jak vypadá život, nemají návyky hygienické, společenského chování, ve škole vyložené plavou, nemají základy. Dítě je třeba ve druhé/třetí třídě a nemá základy první

třídy, školní výchovy v podstatě, protože ty rodiče jsou takoví, jací jsou, a proto ty děti končí u nás a mě to motivuje, protože já je můžu něco naučit, něco jim dát, mne to prostě baví. Já to mám vždy jako takovou výzvu, co všechno se mi povede.

- Je pro Vás Vaše finanční odměna, tedy mzda za práci dostačující?
 - o Konkrétně pro mne ano, vím, že se tady objeví i jiní, co třeba řeknou, že by chtěli víc peněz a já nevím co všechno, ale když si to vezmete, my jsme týden v práci a týden doma. Jako ty peníze jsou pro mne dostačující, máme různé bonusy, tím se to vyrovnává a říkám, mne to baví, mne to naplňuje, takže nekecám, mně to fakt stačí. Kdyby mi někdo přidal, já se zlobit nebudu, kdyby mi někdo chtěl ubrat, budu z toho smutná, ale jak to takhle vypadá, nenadávám, nejsem ten typ, který by nadával. Týden volna – nemám další zaměstnání, jsem doma a víceméně ten týden dělím mezi své blízké, moje dcery a moje zvířata.
- Uveďte prosím, čím je motivován Váš pracovní výkon nejvíce a naopak nejméně.
 - o Nejvíce tím, když se daří dětem, pro mě je největší motivací, když uděláme úkoly, i když jí to nejde, ona to nakonec pochopí, udělá a donese z toho jedničku. Já jsem ráda, ona je ráda, paní učitelka je taky ráda a mě to prostě motivuje k tomu, abychom tak jak pracujeme, pracovaly, protože to má smysl. Potom mě baví, když se ty děti pořádně nají, když jsou čisté, když mají voňavou postel, vidět pokrok, který s dětmi děláme. Nejméně mne možná motivuje, když vidím nějaký ty úřednický, co se musí udělat a přitom je to nesmysl. To co přijde Vám, vy to předáte nám, my to musíme všichni udělat, ale víme už dopředu, že je to hloupost, že za rok za dva se od toho zase odpustí, protože ty nahoře zjistí, že to co děláme je úplně k ničemu, tak to mne nebaví. Že to už člověk dopředu za ta léta ví, že je to úplně k ničemu.
- Jak moc ovlivní Vaši motivaci k pracovnímu výkonu dítě, u kterého již dopředu víte, že bude nějakým způsobem „problémové“ (např. agresivita, psychiatrická diagnóza apod.)?
 - o Musím se na to připravit, ne že by mne to motivovalo nahoru nebo dolů, prostě jsem obezřetná, musím se na to připravit, snažím se taky vzpomínat na to, co jsme brali z dětské psychologie, jak na něho, protože přece jenom těch zkušeností a těch různých kurzů je spousta a člověk se na to musí opravdu připravit a každý je originál, nemůžete každé dítě vnímat přes kopírák, to je

autista, dělá to to to, není to pravda. Každý je jinačí a ty psychiatrický je taky každý jinačí. Když ho přijmete, musíte být opatrná, obezřetná, milá, empatická, aby se uklidnil hlavní, a potom se můžete navázat na to dítě. Aspoň já to takhle dělám, když budu dělat ty ty ty, nesmíš nesmíš nesmíš, to nejde. To stejný tady jsem teď s touto holčičkou, nechtěla mít polední pauzu, chápu, není na to zvyklá a pořád chtěla chodit na návštěvy, tak jsem jí stokrát musela vysvětlit, že na návštěvy se přes polední klid nechodí, ostatní děti taky odpočívají. Ať si sedne třeba tady za mnou, může sedět tady u mě, může být tam v pokojíku, ale nemůže chodit na návštěvy, nemůže ani telefonovat, že musí telefonovat babička nám, ne my babičce. Už je to v pořádku, už jsem jí to vysvětlila, ale chce to čas a s každým dítětem pracovat jinak.

- Je pro Váš pracovní výkon ovlivňující věkové složení dětí umístěných na bytě, na kterém během Vašeho pracovního týdne sloužíte?
 - Mně je to úplně jedno, je pravda, že s menšími dětmi se asi pracuje lépe než s těmi skoro dospělými, protože ti už mají svoji hlavu, názor na život, byť třeba i není totožný s mým názorem, tak to tam občas může skřípat. Zase to já nemůžu dát úplně najevo, musím si vyslechnout toho druhého, vždycky se snažím najít společnou řeč a kompromis, nic dělat na sílu nemá cenu.
- Jak moc ovlivňuje výkon Vašeho povolání, když jsou rodiče daného dítěte problémoví? Např. agresivní rodiče, uživatelé návykových látek či rodiče, kteří své děti týrali?
 - Já musím říct, že já vždy se snažím jim říct, že já nejsem jejich nepřítel, že si musí uvědomit, že ty děti já jsem jim nevzala, že jsou u nás z důvodu nějakého, kdy už to prostě nešlo dál a škola, OSPOD, policie a všechny nám nadřízené složky a proto je umístili u nás a nemůžou mne brát jako nepřítele. Já se ba naopak snažím se starat o jejich děti, a to jak nejlépe umím. To se jim snažím vysvětlit, a buď to pochopí nebo nepochopí, s tím já nic neudělám. Když to nepochopí a jsou agresivní, nedá se nic dělat, nebavím se s nimi, ukončím hovor. Já bych se trápila, nemůžu říct, že by mi to bylo jedno, mrzí mne to, pak o tom přemýšlím, stalo se mi třeba i to, že nemůžu spát, přemýšlím, co jsem udělala špatně, čím jsem třeba toho člověka vytočila, ale nesnažím se to provokovat. Takže ty rodiče mi možná dávají zabrat víc než ty děti. Snažím se, aby mne to neovlivňovalo. Proto třeba večer nespím, ale je to ve mně, nebavím se o tom s dětmi, to vůbec ne, oni za své rodiče nemůžou.

Maximálně s nějakou kolegyní, když na to přijde řeč, ale jinak se snažím, aby ne.

- Máte nějaký další podnět k tomuto tématu, na který nebylo během rozhovoru poukázáno?
 - o Ne.

Děkuji za rozhovor, v případě zájmu Vám jistě mohu zprostředkovat svoji bakalářskou práci k nahlédnutí.

Respondentka č. 9

Dobrý den, děkuji za rozhovor do mé bakalářské práce na téma faktory ovlivňující motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu ve zdvop klokánek Štěrboholy. Dále bych Vás chtěla ujistit, že vyhodnocení rozhovoru bude zcela anonymní a chtěla bych se Vás zeptat, zda souhlasíte s tím, že bude nahráván.

- o Souhlasím.
- Jak dlouho pracujete jako pečující teta?
 - o Jako pečující teta pracuji 12 let, s tříletou přestávkou. V tomto Klokánku a v Klokánku v Jindřichově Hradci. Nejdříve jsem byla ve Štěrboholech 6 let, pak jsem byla dva roky v Jindřichově Hradci, z Jindřichova Hradce jsem odešla do předčasného důchodu a pak jsem se vrátila zpět do Štěrbohol a tady už jsem šestým rokem. K návratu mě vedlo oslovení kolegyně ze Štěrbohol, jestli bych nechtěla, že je zde potřeba pečující teta a pak taky to, že jsem nechtěla zůstat v důchodu doma, tak jsem toho využila. Myslela jsem si tak na rok, ale už se z toho vyklubalo šest let.
- Co Vás vedlo k výběru tohoto povolání?
 - o Tak tohle bylo úplnou náhodou, já jsem s dětmi i pracovala, vedli jsme turistický kroužek, takže s dětmi jsem nějaké kontakty měla. Jinak jsem skoro celý život dělala po výpočetních střediscích, takže já jsem i pamětnice nějakých starých štítků a strojů. No a nicméně jsem neměla práci, byla jsem vedená na úřadu práce a chodila jsem tam na konzultace, kam si Vás zvou. Jednoho dne jsem tam přišla a byla tam mého syna kamarádka, která dělala v té době v Klokánku v Českých Budějovicích, který byl jen takový ne aby tam

byly děti týden umístěné, ale prostě jako kancelář sociální pracovníce, krizové centrum pro manžele a rodiny a tam z toho vyplynulo, jak jsem hledala práci, že se mě zeptala, jestli bych nechtěla do Klokánku, řekla mi co a jak, volala na ústředí a za týden jsem jela na zkušební týden a další týden jsem už dělala ve Štěrboholech. To bylo rychlé, pak už jsem si to nerozmyslela a zůstala jsem.

- Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání a v jakém oboru?
 - o Já mám ekonomickou dvouletou školu bez maturity, dříve bývaly dvouleté školy. Uvádí se, že se jedná o střední odborné. Dále jsem nikam nepokračovala.
- Myslíte si, že jsou pracovní podmínky dostatečně motivující?
 - o No, já nevím. Jak kdy. Záleží to na tom, prostě někdy se sejdou okolnosti, že jako si říkám, že bych potřebovala nějaký impuls ještě pokračovat. Někdy. Pak se to obrátí a znovu člověk nabere nějakou energii a sílu. Tedy jak kdy, spíše ale ano.
- Je pro Vás Vaše finanční odměna, tedy mzda za práci dostačující?
 - o Je, já pobírám důchod, takže si myslím, že je. Ve volném týdnu do jiného zaměstnání nechodím.
- Uveďte prosím, čím je motivován Váš pracovní výkon nejvíce a naopak nejméně.
 - o Nejvíce mne motivuje, když vidíte t děti, jak dělají nějaké pokroky. Přijdou sem, a jak rostou. Nejméně když jsou děti, se kterými si nevíte rady.
- Jak moc ovlivní Vaši motivaci k pracovnímu výkonu dítě, u kterého již dopředu víte, že bude nějakým způsobem „problémové“ (např. agresivita, psychiatrická diagnóza apod.)?
 - o Dopředu mne to neovlivní, protože většinou mám ráda věci si osobně zažít, spíše čekám, jak se to vyvrbí. Ono to většinou třeba bývá úplně jinak.
- Je pro Váš pracovní výkon ovlivňující věkové složení dětí umístěných na bytě, na kterém během Vašeho pracovního týdne sloužíte?
 - o Úplně ne, vždycky si musíte chod na tom bytě zařídit tak, aby to zapadlo a aby to fungovalo, ale někdy to je taky náročný, když jsou tu malé děti, ale ne, není.
- Jak moc ovlivňuje výkon Vašeho povolání, když jsou rodiče daného dítěte problémoví? Např. agresivní rodiče, uživatelé návykových látek či rodiče, kteří své děti týrali?
 - o Tak s těmi rodiči taky možná dost, ale nějak dopředu to nepředjímám a většinou mi pomáhá to, že se můžu odvolat na sociální pracovníci a paní

ředitelku. Nemusím řešit nic nepříjemného. Okamžitě tu věc vyřeším. Při výkonu povolání jako takovém mne to neovlivní, spíše při jednání s rodiči.

- Máte nějaký další podnět k tomuto tématu, na který nebylo během rozhovoru poukázáno?
 - o Asi mne teď nic nenapadá.

Děkuji za rozhovor, v případě zájmu Vám jistě mohu zprostředkovat svoji bakalářskou práci k nahlédnutí.

Respondentka č. 10

Dobrý den, děkuji za rozhovor do mé bakalářské práce na téma faktory ovlivňující motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu ve zdvop klockánek Štěrboholy. Dále bych Vás chtěla ujistit, že vyhodnocení rozhovoru bude zcela anonymní a chtěla bych se Vás zeptat, zda souhlasíte s tím, že bude nahráván.

- o Ano, souhlasím.
- Jak dlouho pracujete jako pečující teta?
 - o Druhým rokem, od poloviny listopadu, v tomto Klockánku.
- Co Vás vedlo k výběru tohoto povolání?
 - o Práce s dětmi, poznat jinou práci, něco zajímavého.
- Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání a v jakém oboru?
 - o Střední chemické. Nedokončené nemám, jen různé kurzy.
- Myslíte si, že jsou pracovní podmínky dostatečně motivující?
 - o To je práce, kterou člověk musí dělat srdcem. Motivující může být práce s dětmi, nějaké to jejich vyjádření, třeba této mám tě ráda nebo něco. O penězích to rozhodně není, ta práce je celkem dost namáhavá. Jedině já nevím, motivující je ta práce s dětmi, když člověk vidí, že ty děti se v něčem zlepšují, že ten člověk jim může něco dát, že se o ně může starat..
- Je pro Vás Vaše finanční odměna, tedy mzda za práci dostačující?
 - o Určitě ne. Tady se vlastně dělá za základní mzdu, za tu minimální, když to tak spočítám. Určitě bych si představovala o něco více, než třeba máme. Na tu dnešní dobu bych si představovala klidně i třicet čistého. Jiné zaměstnání ve volném týdnu nemám, to již nezvládám, jsem ráda, že si můžu odpočinout,

mám také vnučátka atd. Tomu se člověk věnuje, věnuje se sám sobě a odpočinku.

- Uveďte prosím, čím je motivován Váš pracovní výkon nejvíce a naopak nejméně.
 - No řekla bych, že tu práci v Klokánku jsem si představovala trošku jinak, že vlastně pro tu práci co tu máme všechno kolem starání se o ty děti, že máme málo času si s těmi dětmi třeba hrát, individuálně se těm dětem věnovat. Člověk s nimi zajede třeba do Prahy na nějaký ten výlet nebo venku na zahradě, ale tady abychom si jen sedli a hráli si, není moc času na to. Buď člověk někam s nimi jde, nebo něco dělá, uklízí, vaří, učí se, někam jde s nimi k doktorovi. Nejvíce mne motivuje práce, která mi přidá jako když je žena doma a stará se o děti, někdy si v té práci připadám, jako kdybych byla doma a měla čtyři, pět dětí, o které se musím starat. Nemám asi nic takového, že by mě něco nejméně motivovalo. To nějak nedokážu vyjádřit.
- Jak moc ovlivní Vaši motivaci k pracovnímu výkonu dítě, u kterého již dopředu víte, že bude nějakým způsobem „problémové“ (např. agresivita, psychiatrická diagnóza apod.)?
 - Tak určitě z toho člověk asi nemá velkou radost, ale bere to tak, že to je práce a musí to zvládnout. Ty děti za to nemůžou, ty děti si nevybíráme. Moji motivaci k výkonu tohoto povolání to neovlivní.
- Je pro Váš pracovní výkon ovlivňující věkové složení dětí umístěných na bytě, na kterém během Vašeho pracovního týdne sloužíte?
 - Určitě bych řekla, že ty starší děti jsou trošku problematičtější než ty mladší. Od těch 15 nahoru. Nechtějí se tolik přizpůsobovat, nechtějí poslouchat, i když se člověk snaží nějakým způsobem jim tady ten život ulehčovat, je s nimi více práce, více odporují. S těmi menšími je ta práce rozhodně snazší. Jak to věkové složení přijde, tak to přijde, nějak to musíme zvládnout.
- Jak moc ovlivňuje výkon Vašeho povolání, když jsou rodiče daného dítěte problémoví? Např. agresivní rodiče, uživatelé návykových látek či rodiče, kteří své děti týrali?
 - Určitě to stěžuje, protože ty rodiče dělají problém. Měli jsme tu takových případů. Třeba člověku vadí, že ty rodiče jsou na nás zlí, přitom by měli pochopit, že my chceme těm dětem tady ten život trošku zlepšovat a ne aby na nás byli zlí. My těm dětem neděláme nic zlého, my nahrazujeme tu rodinou péči a jsme třeba zklamáni, když vidíme, že ty rodiče jsou zlí, agresivní,

nadávají nám, mnohdy jsou vulgární. Protože za ten problém, že ty děti se sem dostali, mohou ty rodiče, ne my. My se naopak těm dětem snažíme pomoci. To potom člověka samozřejmě bolí a mrzí. Ovlivňuje mne to jako bouřka, to přijde a odejde, to člověk tak osobně nemůže brát.

- Máte nějaký další podnět k tomuto tématu, na který nebylo během rozhovoru poukázáno?
 - o Na nic si teď nevzpomínám. Hupsla jste na mě, nevím, co bych měla říct.

Děkuji za rozhovor, v případě zájmu Vám jistě mohu zprostředkovat svoji bakalářskou práci k nahlédnutí.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora:	Veronika Delkova
Obor:	Andragogika
Forma studia:	Kombinovaná
Název práce:	Faktory ovlivňující motivaci pečujících tet k pracovnímu výkonu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc Klokánek Štěrboholy
Rok:	2022/2023
Počet stran textu bez příloh:	41
Celkový počet stran příloh:	22
Počet titulů českých použitých zdrojů:	10
Počet titulů zahraničních použitých zdrojů:	3
Počet internetových zdrojů:	1
Vedoucí práce:	Ing. Jindřich Kolek, Ph.D., MBA